

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

ROMÂNIA

**Raport de monitorizare
Mai 2006**

CUPRINS

1. INTRODUCERE
2. CRITERII POLITICE
- 2.1. Evaluare generală
3. CRITERII ECONOMICE
- 3.1. Evaluare generală
4. ANGAJAMENTE ȘI CERINȚE ASUMATE PRIN NEGOCIERILE DE ADERARE
- 4.1. Capitole din *acquis*
- 4.1.1. Capitolul 1: Libera circulație a mărfurilor
- 4.1.2. Capitolul 2: Libera circulație a persoanelor
- 4.1.3. Capitolul 3: Libertatea de a presta servicii
- 4.1.4. Capitolul 4: Libera circulație a capitalurilor
- 4.1.5. Capitolul 5: Dreptul societăților comerciale
- 4.1.6. Capitolul 6: Politica în domeniul concurenței
- 4.1.7. Capitolul 7: Agricultură
- 4.1.8. Capitolul 8: Pescuitul
- 4.1.9. Capitolul 10: Impozitarea
- 4.1.10. Capitolul 13: Politica socială și ocuparea forței de muncă
- 4.1.11. Capitolul 15: Politica industrială
- 4.1.12. Capitolul 18: Educația și formarea profesională
- 4.1.13. Capitolul 20: Cultura și politica în domeniul audiovizualului
- 4.1.14. Capitolul 21: Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale
- 4.1.15. Capitolul 22: Mediul înconjurător
- 4.1.16. Capitolul 24: Cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne
- 4.1.17. Capitolul 25: Uniunea Vamală
- 4.1.18. Capitolul 28: Controlul financiar
- 4.2. Traducerea *acquis-ului* în limba română
- 4.3. Evaluare generală

1. INTRODUCERE

Negocierile de aderare cu România au fost încheiate cu succes, în decembrie 2004. Tratatul de Aderare a fost semnat în aprilie 2005. România și 14 State Membre l-au ratificat deja. Tratatul prevede aderarea la 1 ianuarie 2007, în cazul în care Consiliul nu decide, pe baza unei recomandări a Comisiei, amânarea aderării până la 1 ianuarie 2008.

După finalizarea negocierilor, Uniunea Europeană a decis că va continua să monitorizeze atent pregătirile și realizările României și că, în acest scop, Comisia va continua să elaboreze rapoartări anuale privind progresele României în vederea aderării, însoțite de recomandări, dacă este cazul.

Comisia a prezentat primul ei raport de acest gen în octombrie 2005. Acest raport a arătat că România era bine avansată în pregătirile pentru aderare. De asemenea, a identificat un număr de domenii în care era nevoie în continuare, de eforturi în vederea finalizării pregătirilor. Comisia a decis să continue activitățile de monitorizare și să raporteze din nou în primăvara lui 2006.

Acest raport examinează pregătirile României pentru statutul de membru, concentrându-se pe domeniile în care este nevoie de îmbunătățiri, din perspectiva celor trei criterii de aderare de la Copenhaga. Astfel, raportul conține trei mari părți:

- *Prima parte* evaluează **aspectele politice** care au fost identificate ca având, în continuare, nevoie de îmbunătățiri.
- *Partea a doua* evaluează **aspectele economice** care au fost identificate ca având, în continuare, nevoie de îmbunătățiri.
- *Partea a treia* evaluează stadiul în care România se află în **implementarea angajamentelor și cerințelor rezultate din negocierile de aderare**.

Raportul identifică progresele realizate din octombrie 2005, precum și lacunele în politică, legislație și implementare care rămân a fi soluționate. Pe această bază, Comisia examinează, într-o Comunicare separată, prezentată împreună cu acest raport, dacă sau nu, este necesară amânarea datei aderării.

Acest raport reflectă situația la sfârșitul lunii aprilie 2006. Este bazat pe o largă paletă de surse. România a fost invitată să furnizeze informații privind stadiul său de pregătire. Raportul este, de asemenea, redactat pe baza informațiilor furnizate în cadrul Acordului de Asociere și a peer-review-urilor¹ desfășurate pentru a evalua capacitatea administrativă a României în anumite domenii. Au fost luate în considerare deliberări ale Consiliului precum și rapoarte² și rezoluții ale Parlamentului European. Acolo unde a fost relevant, Comisia a luat în considerare evaluările făcute de diverse organizații internaționale, instituții financiare internaționale și organizații non-guvernamentale.

¹ Peer-review-urile sunt evaluări făcute de experți ai statelor membre asupra stadiului de pregătire al țărilor candidate în anumite sectoare. Acești experți sunt responsabili pentru conținutul rapoartelor lor.

² Raportul este dl. Moscovici.

2. CRITERII POLITICE

Introducere

Comisia consideră că România îndeplinește criteriul politic pentru a deveni membru al Uniunii și că acest criteriu a fost îndeplinit în mod consecvent din 1997 încoace.

Scopul acestui raport este de a furniza o evaluare a anumitor arii care încă mai necesitau îmbunătățire în cadrul raportului de monitorizare din octombrie 2005. Au fost identificate nouă asemenea arii. Acestea privesc reforma administrației publice, implementarea eficientă a reformei justiției, lupta împotriva corupției, lupta împotriva traficului cu ființe umane, rele tratamente în centrele de detenție și în închisori, protecția copilului, sistemul de protecție a persoanelor cu dizabilități și a celor cu probleme mentale, restituirea efectivă a proprietății și protecția și integrarea minorităților.

Această secțiune evaluează, pentru fiecare dintre aceste sectoare, dezvoltările care au intervenit de la data raportului din octombrie 2005 în pregătirea României pentru aderare.

Administrația publică

De la raportul din 2005, au fost înregistrate progrese în următoarele sectoare.

Guvernul a continuat să adopte măsuri pentru îmbunătățirea coordonării și a formulării de politici publice . A fost publicat un manual pentru pregătirea Propunerilor de Politici Publice, care stabilește procedurile pentru analiza impactului. Au fost luate măsuri pentru îmbunătățirea coordonării între diferitele departamente guvernamentale.

Procesul de descentralizare a continuat: Parlamentul a adoptat două legi în mai 2006 pentru promovarea descentralizării anumitor atribuții, a resurselor bugetare și a cheltuielilor. La sfârșitul lui 2005, guvernul a adoptat printr-o ordonanță de urgență reforma instituției prefectului. Postul de prefect este acum rezervat pentru înalții funcționari publici în locul nominalizărilor politice. Aceștia nu au dreptul să urmeze în paralel și o carieră politică.

În luna mai 2006, Legea privind statutul funcționarilor publici era în procedură de adoptare în Parlament. Aceasta clarifică statutul, drepturile și obligațiile funcționarilor publici și descentralizează procedurile de recrutare la nivelul autorităților locale și a diferitelor ministere. Noul proiect contribuie de asemenea la depolitizarea serviciului public prin existența unui complet responsabil cu numirea în funcție a funcționarilor de rang înalt. O unitate specializată a fost stabilită în cadrul Ministerului Finanțelor Publice pentru asigurarea unei mai bune coordonări a activităților de pregătire profesională pentru administrarea fondurilor structurale.

Cu toate acestea, o serie de probleme importante rămân de rezolvat.

În ceea ce privește formularea de politici publice, legislația continuă să fie transmisă Parlamentului fără a fi însoțită de o evaluare a tuturor implicațiilor adoptării sale sau a capacității administrative necesare pentru punerea ei în aplicare. În ceea ce privește procesul legislativ, guvernul a continuat să recurgă la procedura ordonanțelor de urgență pentru a adopta legislație. Nouăzeci asemenea acte au fost adoptate în perioada dintre 30 septembrie și 15 martie. Această practică duce la întărirea puterii guvernului în detrimentul parlamentului și reduce transparența procesului legislativ. Forma actuală de salarizare în sectorul public și a structurii carierei este un subiect de

importanță deosebită pentru etica profesională. Coordonarea și nivelul general al pregătirii profesionale sunt slabe.

Pe ansamblu, anumite progrese au fost făcute în domeniul administrației publice, dar pasul actual al reformei trebuie accelerat.

Sistemul judiciar

De la raportul din octombrie 2005 au fost înregistrate progrese în următoarele domenii.

Implementarea Strategiei și Planului de Acțiune privind reforma în justiție au continuat. În octombrie 2005 au fost adoptate noi prevederi privind organizarea și funcționarea secțiilor și completelor specializate ale instanțelor.

În decembrie 2005 a fost adoptată legislația care să permită persoanelor cu venituri mici accesul la executori judecătorești pentru a pune în aplicare hotărârile judecătorești. În prezent are loc o reformare substanțială a sistemului de asistență judiciară. Numărul cazurilor aflate pe rol în cadrul secției civile a Înaltei Curți a scăzut de la 8569 în septembrie 2005 la 6126 la sfârșitul lui februarie 2006.

Distribuirea aleatorie a cauzelor către judecători a continuat să funcționeze în toată țara. Acest fapt a contribuit la eradicarea corupției și la creșterea gradului de imparțialitate a judecătorilor și a hotărârilor acestora.

Pentru a asigura o interpretare mai uniformă a legii și a certitudinii legale, curțile de apel pot adresa acum apelurile în interesul legii către Înalta Curte. Toate curțile de apel, tribunalele și parchetele, precum și aproape toate curțile de primă instanță au acces electronic la legislație. Începând cu martie 2006 majoritatea instanțelor au acces la versiunea electronică a Monitorului Oficial. În ianuarie 2006, Direcția Generală pentru Protecție și Anticorupție, serviciul de securitate para militar al Ministerului de Justiție, a fost desființată.

Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) este responsabil cu asigurarea funcționării independente și eficiente a instanțelor. În prezent CSM deține un total de 234 posturi, dintre care 183 sunt ocupate, în timp ce bugetul său operațional a fost dublat până la 7,9 milioane de euro. De la numirea noului său președinte și a vice-președintelui în ianuarie 2006, cooperarea dintre sistemul judiciar și Ministerul Justiției s-a îmbunătățit. Departamentul de Inspectia al CSM deține acum un număr de 50 de posturi, dintre care 18 au fost ocupate, precum și o serie de criteriile necesare pentru recrutarea inspectorilor. CSM a pus la punct un sistem care alocă un număr unic de înregistrare fiecărui dosar pentru a permite colectarea unor statistici precise și pentru o alocare eficientă a resurselor. Acest sistem operează pe bază de proiect pilot în unele instanțe din București și se preconizează a deveni deplin operațional în întreaga țară până la finele lui 2006.

A continuat de asemenea creșterea nivelului bugetului alocat justiției. În noiembrie 2005 bugetul alocat inițial pentru acel an a fost suplimentat cu 18% până la 362 milioane. Bugetul pe 2006 a fost suplimentat în plus până la 403 milioane. Restanțele la plata salariilor judecătorilor, procurorilor și grefierilor au fost achitate pe deplin în luna noiembrie 2005. În ceea ce privește pregătirea profesională, bugetele pe 2006 ale Institutului Național de Magistratură (INM) și a Școlii Naționale de Grefieri au fost crescute cu aproximativ 35%. Au fost organizate concursuri pentru candidați cu experiență juridică semnificativă, iar programul de doi ani al INM va constitui principala cale de acces către o carieră de judecător sau procuror. Acest fapt este menit să prevină numirile clientelare. Progrese au fost înregistrate în ocuparea posturilor vacante din instanțe, iar în prezent au mai rămas doar 380 de posturi

vacante de judecători, în comparație cu 439 în octombrie 2005 și aproximativ 220 pentru grefieri, în comparație cu 326. În ianuarie 2006, guvernul a aprobat fonduri pentru un număr suplimentar de 220 posturi administrative în cadrul instanțelor și un număr de 500 persoane în cadrul parchetelor. Toate posturile de director economic din cadrul curților de apel au fost ocupate.

Condițiile generale de lucru din cadrul instanțelor s-au îmbunătățit. În prezent se derulează la nivel național un program pentru înnoirea a nouă sedii ale instanțelor, iar în ianuarie 2006 a fost semnat un contract pentru repararea altor 25 de sedii ale instanțelor până în 2010. În ianuarie 2006 a fost semnat contractul pentru furnizarea a 15,000 de calculatoare și a echipamentului conex pentru sistemul judiciar, aproape toate fiind deja instalate până în martie 2006 și urmând a fi conectate printr-o rețea securizată până în iulie 2006.

Cu toate acestea, mai există o serie de chestiuni care necesită eforturi.

Dintre cei 14 membri aleși ai CSM, opt continuă să lucreze doar în regim parțial, în ciuda responsabilității de a reprezenta toți judecătorii și procurorii din România. Șase dintre aceștia se confruntă cu potențiale conflicte de interese în chestiuni disciplinare, dat fiind faptul că dețin poziții de conducere în cadrul unor instanțe sau parchete. Trebuie consolidat rolul CSM în modernizarea managementului instanțelor și a parchetelor, în aplicare procedurilor disciplinare, în verificarea calității hotărârilor judecătorești și în controlul respectării depline a criteriilor obiective pentru recrutarea magistraților și a personalului CSM. Reforma sistemului de asistență judiciară gratuită trebuie finalizată. Codurile de procedură necesită în continuare să fie simplificate. Utilizarea mecanismelor alternative de soluționare a disputelor trebuie răspândită. Managementul resurselor umane și financiare în cadrul instanțelor și a parchetelor trebuie în continuare îmbunătățit. Au mai rămas în jur de 600 de posturi de procurori vacante, în comparație cu 588 în octombrie 2005. Necesitățile de pregătire profesională rămân foarte ridicate, în special în rândul judecătorilor, a procurorilor și a grefierilor deja angajați. Nu este încă asigurată o interpretare coerentă a legii la toate nivelurile judecătorești de pe întreg teritoriul țării.

Pe ansamblu, au fost înregistrate progrese semnificative în ceea ce privește reforma sistemului judiciar, în special a întăririi capacității administrative. România trebuie să mențină ritmul actual de implementare a reformelor judiciare pentru a asigura și pe viitor obținerea unor rezultate tangibile.

Măsuri de combatere a corupției

De la emiterea raportului din octombrie 2005 au fost înregistrate următoarele progrese.

În decembrie 2005 a fost eliminată imunitatea executorilor judecătorești. În aceeași lună a fost adoptată legea privind acordarea contractelor nerambursabile cu finanțări din fonduri publice. Guvernul a prezentat amendamente la Codul Penal ce includ prevederi cu privire la răspunderea penală a persoanelor juridice. În martie 2006 Parlamentul a aprobat legea de transformare a principalei instituții responsabile cu lupta împotriva corupției, Parchetul Național Anticorupție (PNA), în Direcția Națională Anticorupție (DNA), permițându-i acesteia să ancheteze toate cazurile legate de corupție la nivel înalt, inclusiv cele care privesc membri ai Parlamentului. În aprilie 2006 Guvernul a propus o lege de amendare a regulilor de finanțare a partidelor politice pentru a obliga publicarea în Monitorul Oficial a tuturor surselor de finanțare. Începând cu octombrie 2005, DNA nu a mai lucrat la cazuri de mică corupție, concentrându-și activitatea asupra corupției la nivel înalt și mediu. De la preluarea funcției, noul șef al DNA a evaluat activitatea procurorilor instituției pe care

o conduce și a ofițerilor poliției judiciare, și ca urmare un număr de 30 de persoane au părăsit instituția. 15 procurori au fost recrutați pentru a acoperi din posturile vacante, iar în prezent, din totalul de 345 posturi alocate au mai rămas neocupate doar 32. Bugetul DNA pentru 2006 a fost suplimentat cu 14%.

Cantitatea și calitatea cercetărilor neclientelare ale acuzațiilor de corupție la nivel înalt a crescut ca urmare a acestor măsuri în comparație cu perioada anterioară. Din octombrie 2005 DNA a investigat 14 personalități politice de nivel înalt din cadrul opoziției și ai coaliției aflate la guvernare, care fie au deținut anterior sau dețin în mandatul curent, posturi în cadrul structurii guvernamentale sau sunt membri ai Parlamentului. Aceste cercetări au condus până în prezent la punerea sub acuzare în patru cazuri. Unele dintre aceste cercetări au fost inițiate pe baza declarațiilor de avere pe care cei aproximativ 100,000 de oficiali guvernamentali trebuie să le completeze anual și care sunt publice.

Din octombrie 2005 DNA a pus sub acuzare alte 89 persoane, inclusiv judecători, avocați, funcționari publici aflați în posturi de conducere în administrația națională sau regională, precum și directori ai unor companii private. În această perioadă, instanțele au pronunțat condamnări preliminare împotriva a 77 persoane pe baza anchetelor conduse anterior de PNA, precum și o serie de 102 condamnări finale. A fost, de asemenea, remarcată o îmbunătățire semnificativă a calității investigațiilor conduse de DNA, în special prin redeschiderea unor anchete închise în timpul fostei echipe manageriale din motive neclare.

DNA deține personalul, resursele financiare și pregătirea profesională necesare pentru conducerea eficientă a anchetelor de corupție la nivel înalt. De asemenea, a încheiat protocoale de cooperare cu un număr de agenții cu atribuții în combaterea corupției.

În octombrie 2005, Direcția Generală pentru Anticorupție (DGA) din cadrul Ministerului Administrației și Internelor a devenit operațională și deține în prezent competențe exclusive în domeniul planificării și efectuării de teste de integritate asupra personalului ministerului. De la acea dată, DGA a efectuat o serie de 754 investigații asupra 1850 persoane, iar 74 de membri ai personalului ministerului au fost transferați la DNA pentru anchetare, aceasta reprezentând o creștere cu 185% față de anul trecut. Au fost înființate birouri regionale ale DGA, cărora li s-a cerut cooperarea strânsă cu birourile regionale ale DNA.

Cu toate acestea, mai rămân de îmbunătățit o serie de aspecte.

În ceea ce privește aspectele legislative, au fost înregistrate întârzieri în implementarea a 3 din cele 47 de acțiuni prevăzute în cadrul strategiei curente și a planului de acțiune pentru combaterea corupției, unele legi importante aflându-se în procedura de adoptare de către Parlament. Legislația privind stabilirea unei agenții independente pentru verificarea declarațiilor de avere nu a fost încă adoptată. De asemenea, se află în continuare în dezbaterea Parlamentului amendamentele aduse Codului de Procedură Penală care introduc răspunderea penală a persoanelor juridice.

Parlamentul a respins solicitarea DNA de percheziționare a proprietăților unui membru al Parlamentului. În februarie 2006, Senatul a încercat de asemenea să împiedice posibilitatea DNA de a ancheta membri ai Parlamentului. Au existat încercări în Senat de a modifica procedura de numire a procurorilor generali.

Trebuie asigurat ca toți judecătorii să dețină suficiente cunoștințe specializate pentru audierea și judecarea spețelor economice și financiare complexe, bazate pe anchetele recente ale DNA asupra unor fraude efectuate în cazul unor privatizări și a unor proceduri de achiziții publice. Numărul rechizitoriilor, punerilor sub acuzare, proceselor, condamnărilor și a sentințelor descurajatoare trebuie să crească în

continuare. Corupția mică rămâne o îngrijorare în sectoare precum sănătatea și educația.

Pe ansamblu, au fost înregistrate progrese în lupta împotriva corupției. Reforma condusă de Ministerul Justiției și DNA trebuie urmată însă de eforturi susținute ale tuturor celorlalte instituții ale executivului, ale legislativului și ale întregului sistem judiciar pentru a face procesul ireversibil. România trebuie să-și continue eforturile pentru a consolida progresul înregistrat și a construi mai departe pornind de la această bază.

Traficul de ființe umane:

De la raportul din 2005, au fost înregistrate progrese în următoarele sectoare.

Din octombrie 2005 au fost anihilate 10 rețele de traficanți și au fost înregistrate 567 de infracțiuni. Acestea au determinat un număr de 94 de arestări. Au fost identificate 310 victime ale fenomenului de trafic cu ființe umane.

În ianuarie 2006 a fost înființată Agenția Națională pentru Prevenirea Traficului de Ființe Umane și Monitorizarea Protecției Victimelor, care urmează să coordoneze și să evalueze activitățile preventive și să monitorizeze ajutorul oferit victimelor. Agenția înlocuiește fostul Oficiu Național. A fost aprobată o strategie națională și un plan de acțiune pentru combaterea și prevenirea traficului de ființe umane.

Cu toate acestea, mai există o serie de chestiuni care necesită eforturi.

În privința traficului de ființe umane, România rămâne în principal o țară de tranzit și, într-o măsură mai mică o țară de origine și de destinație. Agenția Națională necesită o îmbunătățire substanțială în ceea ce privește resursele umane și financiare, și are nevoie de un sistem IT care să înregistreze victimele returnate în România, astfel ca acestea să se poată bucura de asistență imediat după întoarcere. Există încă vulnerabilități în co-ordonarea inter-instituțională. De asemenea, statistici naționale mai consistente și mai coerente ar îmbunătăți planificarea strategică a agențiilor de implementare a legii în combaterea traficului de ființe umane. Combaterea comerțului cu embrioni umani trebuie făcută în concordanță cu principiul donațiilor voluntare și fără plata țesuturilor și a celulelor. Investigații asupra comerțului cu embrioni umani trebuie finalizat.

În general, anumite progrese au fost realizate în lupta împotriva traficului cu ființe umane. Capacitatea administrativă și operațională rămâne însă slabă.

Relele tratamente în detenție și condițiile din penitenciare

De la raportul din 2005, au fost înregistrate progrese în următoarele sectoare.

În cele șase luni ale perioadei de raportare, șase centre de detenție temporară inadecvate au fost închise și au fost luate măsuri de separare a deținuților aflați în detenție preventivă de persoanele condamnate. În ianuarie 2006, Ministerul Administrației și Internelor a decis ca deținuții aflați în detenție preventivă să fie mutați din subsolurile secțiilor de poliție în locații mai decente. Măsurile sunt luate și în direcția minimalizării expunerii deținuților la boli infecțioase precum și în scopul angajării de personal calificat.

Cu toate acestea, mai există o serie de chestiuni care necesită eforturi.

Constanta amânare în adoptarea unui nou Cod Penal și a unui nou Cod de Procedură Penală împiedică implementarea reformelor planificate în cadrul sistemului de detenție. Continuă să existe cazuri de rele tratamente ale deținuților de către angajații instituțiilor de implementare a legii, inclusiv utilizarea excesivă a forței. Cercetarea

juridică a unor astfel de plângeri este rară și puține sancțiuni disciplinare au fost aplicate în astfel de cauze.

Structura sistemului de detenție rămâne neschimbata. Unele penitenciare continuă să se confrunte cu probleme legate de suprapopulare și cu condiții de viață și de igiena precare. Rețeaua centrelor de reabilitare socială a prizonierilor se confruntă cu resurse insuficiente pentru îndeplinirea sarcinilor avute.

În general, un progres limitat a fost înregistrat în domeniul rețelilor tratamente în detenție și a condițiilor din închisori.

Protecția copilului

De la raportul din 2005, au fost înregistrate progrese în următoarele sectoare.

Un plan de acțiune referitor la introducerea unei noi legislații este implementat și pregătirea necesară a fost oferită. Implementarea pachetului de legi în problema protecției copilului continuă. Numărul copiilor instituționalizați a continuat să scadă. Cererea națională pentru adopții este superioară numărului de copii ce pot fi dați spre adopție.

Cazurile „în așteptare” pentru adopțiile internaționale care au fost acceptate înainte de intrarea în vigoare a noii legi au fost verificate de un grup de experți în protecția copilului. Acest grup de lucru și-a finalizat activitatea la sfârșitul lunii martie 2006. Aceasta s-a realizat conform cu noua legislație, aflată în concordanță cu practicile UE. Cererile aprobate prin memorandumuri guvernamentale înainte de luna februarie 2004 au fost transmise instanțelor care au autorizat 1003 adopții internaționale înainte de ianuarie 2005. Un număr de 1399 de cazuri care nu au fost aprobate prin memorandumuri guvernamentale înainte de februarie 2004 au fost verificate pe baza individuală și au fost declarate ca fiind neeligibile, din motive explicate în raport. În ambele cazuri, fiecare petiționar a fost informat individual de rezultatul deciziei. Numărul de copii aflați în centre de plasament a scăzut³) în timp ce numărul copiilor aflați în familii substitute a crescut⁴) sau în centre de plasament⁵ a crescut simțitor, la fel și numărul asistenților maternali⁶

Cu toate acestea, mai există o serie de chestiuni care necesită eforturi.

Nu există încă suficiente condiții la nivelul asistenței sociale pentru mamele aflate în dificultate în timpul sarcinii și acestea nu beneficiază de acces adecvat la maternități.

În general, România a făcut progrese semnificative în domeniul protecției copilului. Situația generală s-a îmbunătățit vizibil.

Sistemul de protecție a persoanelor cu handicap și a persoanelor cu dezabilități mintale

De la raportul din 2005, au fost înregistrate progrese în următoarele sectoare.

Strategia Națională privind protecția socială, integrarea și incluziunea persoanelor cu dezabilități pentru perioada 2006-2013 a fost adoptată de către Guvern în octombrie 2005. Un plan de acțiune pentru implementarea strategiei de reformă privind sănătatea mintală a fost elaborat. Regulamentul privind implementarea legii sănătății mintale a fost adoptat în aprilie 2006. Centru național pentru sănătate mintală a fost deschis pentru a activa ca o unitate strategică specializată a Ministerului Sănătății. Un comitet

³ De la aproximativ 100.000 la începutul anilor 90 la 31.107 în iunie 2005

⁴ de la 30.572 în 2000 la 49480 în iunie 2005

⁵ de la 4.029 în 2000 la 16.563 în 2005

⁶ De la 3.228 în 2000 la 13.233 în 2005

de coordonare inter-sectorial în problema sănătății mintale, care să aducă la aceeași masă autorității naționale și reprezentanți ai societății civile, a fost inaugurat în ianuarie 2006.

Între septembrie 2005 și februarie 2006 au avut loc inspecții în 35 de instituții pentru protejarea persoanelor cu dezabilități. Acestea au avut ca rezultat propuneri de demitere a unor directori din câteva instituții sau de îmbunătățire a eficienței lor. 36 de instituții pentru persoanele cu dezabilități sunt restructurate în scopul fondării a 84 de centre alternative la nivelul comunității. O deosebită atenție este acordată edificării serviciilor de sănătate mintală la nivelul comunității. Resursele financiare alocate sănătății mintale și persoanelor cu dezabilități au crescut. Cantitatea de hrană alocată a crescut și ea, iar sistemele de încălzire au fost renovate și reparate în unele instituții psihiatrice. O nouă curiculă pentru psihiatrii a fost introdusă iar numărul psihiatrilor a crescut.

Cu toate acestea, mai există o serie de chestiuni care necesită eforturi.

În anumite instituții psihiatrice, condițiile de viață rămân încă precare, pacienții împart același pat, tratamentul și activitățile sunt de slabă calitate, iar condițiile sanitare sunt minimale. Există câteva cerințe formale referitoare la fișa medicală, tratament și diagnostic, admitere și respingere. Violența și relele practici nu reprezintă excepții. Serviciile existente pentru persoanele cu dezabilități rămân insuficiente și calitatea instituțiilor lasă loc îmbunătățirilor.

Nu sunt încă suficiente resurse financiare și umane pentru a asigura o implementare de succes a noii strategii naționale pentru persoane cu dezabilități. Este nevoie de pregătirea de profesioniști în vederea începerii unui program de reabilitare și recuperare pentru persoanele cu dezabilități în fiecare instituție. În ceea ce privește îngrijirea psihiatrică, concepte ca reabilitarea, psihoterapia sau terapia ocupațională sunt adesea slab înțelese.

În general, s-au înregistrat anumite progrese în domeniu iar reforma referitoare la persoanele cu dezabilități este în aplicare. În ceea ce privește sănătatea mintală, pașii făcuți în sensul reformei trebuie accelerați și o mai mare atenție trebuie acordată implementării deciziilor luate. Măsuri imediate sunt necesare pentru îmbunătățirea facilităților sanitare, pentru reducerea instituționalizării, pentru edificarea îngrijirii la nivelul comunităților și îmbunătățirea accesului la medicamente. În termen scurt, condițiile de viață și îngrijire în cadrul acestor instituții trebuie aduse la standarde acceptabile. În special, suprapopularea trebuie eliminată.

Restituirea proprietății

De la raportul din 2005, au fost înregistrate progrese în următoarele sectoare.

Data limită pentru transmiterea cererilor de restituire în natură sau prin compensație a expirat în ianuarie 2006. 600.000 de cereri au fost depuse din care 3.000 prevedeau compensații financiare. 300.000 au fost respinse nefiind întemeiate, iar 60.000 de cereri au fost procesate. Comisia centrală pentru acordarea de compensații este acum operațională.

Cu toate acestea, mai există o serie de chestiuni care necesită eforturi.

Criteriile care definesc când restituirea în natură este considerată imposibilă și în ce cazuri poate fi făcută doar prin compensarea rămân neclare. Mai mult, Fondul Proprietatea nu este capabil să soluționeze compensările financiare în timp rezonabil.

În general s-au făcut progrese în întărirea capacității administrative și în realizarea unui cadru legislativ de restituire a proprietății, dar ritmul de procesare a cererilor rămâne scăzut.

Protecția și integrarea minorităților

De la raportul din 2005, au fost înregistrate progrese în următoarele sectoare.

În cadrul “Deceniului incluziunii romilor”, a fost lansat un Trust fund pentru romi. Relațiile dintre Agenția Națională pentru Romi și ONG-urile pentru Romi s-au îmbunătățit. Discriminarea instituțională și violență împotriva romilor a scăzut.

Cu toate acestea, mai există o serie de chestiuni care necesită eforturi.

Cadrul administrativ exista dar s-a înregistrat puțin progres efectiv. Capacitatea de coordonare a Agenției Naționale pentru Romi este încă slabă. Eforturile pentru asigurarea implementării eficiente a strategiei pentru îmbunătățirea condițiilor pentru romi sunt insuficiente. Există încă plângeri despre raiduri ale poliției împotriva romilor. În anumite cazuri romii au fost evacuați, iar casele lor au fost demolate fără a li se fi oferit spații locative alternative. Aplicare legislației care să combată asemenea fenomene nu este asigurată. Accesul romilor la documente de identitate, îngrijire medicală, educație, piața muncii și la calificări vocaționale rămân o problema. Campanii trebuie organizate în scopul creșterii procentului de romi cu documente de identitate.

În general, progrese limitate au fost înregistrate în ceea ce privește protecția și integrarea minorității romi. Mai sunt necesare și alte îmbunătățiri în coordonarea și capacitatea administrativă a instituțiilor romilor, și în ceea ce privește condițiile de trai. Eforturi sunt necesare și în combaterea rasismului, xenofobiei și a altor forme de intoleranță.

2.1. Evaluare generală

România îndeplinește criteriile politice în vederea aderării la UE.

De la raportul din octombrie 2005 au fost înregistrate progrese în diverse domenii. Progrese semnificative au fost făcute în reforma justiției. Măsuri de implementare au fost adoptate în ceea ce privește secțiile și completele specializate din instanțe, în continuarea reformei justiției din 2005. Procesul de alocare aleatorie a cazurilor către judecători continua să funcționeze în țară. Aceasta a întărit imparțialitatea sistemului juridic. Direcția Generală pentru Protecție și Anti-corupție, serviciul de securitatea militarizat al Ministerul Justiției a fost desființat. Resursele sistemului de justiție au fost sporite, inclusiv cele ale Consiliului Suprem al Magistraturii. Condițiile de lucru în instanțe s-au îmbunătățit.

România a făcut progrese în cadrul luptei anticorupție, prin instituirea unor structuri sănătoase și prin lansarea de investigații în cazuri de înaltă corupție.

În ceea ce privește reforma administrației publice, statutul funcționarilor publici a fost revizuit și a fost adoptată legislația privind descentralizată. Anumite progrese s-au înregistrat în lupta împotriva traficului de ființe umane, precum și în reforma sistemul de îngrijire a persoanelor cu handicap și a persoanelor cu dezabilități mintale. România a făcut progrese semnificative în domeniul protecției copilului, unde situația generală s-a îmbunătățit. Progrese au fost făcute și în ceea ce privește restituirea proprietății.

Totuși, anumite probleme mai trebuie rezolvate. În ceea ce privește sistemul judiciar, codurile procedurale trebuie să fie în continuare simplificate. Consiliul Suprem al Magistraturii ar trebui să-și mărească activitățile sale de promovare a interpretării uniforme a legii și să verifice calitatea hotărârilor. Instanțele și parchetele trebuie să folosească mai bine resursele existente.

În lupta împotriva corupției la nivel înalt, România trebuie să continue eforturile. Reformele conduse de Ministerul Justiției și de către DNA trebuie urmate de eforturile substanțiale ale tuturor instituțiilor statului astfel încât progresul făcut să devină ireversibil.

În domeniul administrației publice, guvernul continuă să facă apel la ordonanțe de urgență, ceea ce este în detrimentul Parlamentului. Revizuirea schemei de salarizare din sectorul public rămâne ca una din activitățile de mare importanță pentru etica profesională din serviciul public. România rămâne o țară de tranzit și în mai mică măsură, o țară de origine și de destinație pentru traficul de persoane. Urmărirea cazurilor de rele-tratamente în detenție sunt rare iar anumite închisori suferă din cauza suprapopulării și condițiilor de viață și sanitare nesatisfăcătoare. Condițiile de viață în instituțiile psihiatrice trebuie să fie îmbunătățite. Incluziunea socială a minorității romilor necesită eforturi substanțiale. Sunt necesare, de asemenea, eforturi suplimentare pentru combaterea rasismului, xenofobiei și a tuturor formelor de intoleranță.

3. CRITERII ECONOMICE

Introducere

În Raportul său din anul 2005, Comisia Europeană a concluzionat că România continuă să îndeplinească criteriul economiei de piață funcționale, iar implementarea viguroasă a reformelor structurale vor asigura capacitatea acesteia de a face față presiunilor concurențiale din cadrul Uniunii. România a menținut, în general, stabilitatea macroeconomică, chiar dacă mix-ul de politici s-a dovedit mai puțin prudent și a ridicat îngrijorări cu privire la sustenabilitatea progreselor obținute în acest domeniu. România a continuat să implementeze programul de reforme structurale, deși nu la fel de ferm în toate sectoarele.

În 2005, PIB a crescut cu 4.1%, în comparație cu 8.4% cât a crescut în anul 2004. Această reducere a ritmului de creștere s-a datorat unei reduceri cu până la 14% a producției agricole, ca urmare a inundațiilor, precum și unei încetiniri a ritmului de creștere a producției industriale ca urmare a reducerii competitivității. Cererea internă a continuat să fie puternică, dezechilibrele externe persistând ca urmare a faptului că exporturile nete au înregistrat o contribuție negativă la PIB de 5%. În a doua jumătate a anului 2005, s-a înregistrat un progres atât în ce privește creșterea exporturilor, cât și nivelul investițiilor. Cu toate acestea, în anul 2005, deficitul comercial s-a adâncit până la 9.9% din PIB, în vreme ce deficitul de cont curent a sporit la 8.7%. Intrările nete de investiții străine directe s-au menținut la un nivel ridicat, de 6.6% din PIB. Piața muncii a înregistrat progrese reduse, în timp ce șomajul pe termen lung și șomajul în rândul tinerilor au crescut.

Această secțiune evaluează, în toate domeniile sensibile, evoluțiile înregistrate de la Raportul din luna octombrie 2005 și nivelul de pregătire a României pentru a deveni membru al Uniunii Europene.

Stabilitatea macroeconomică și mix-ul de politici

În Raportul din anul 2005 se arată faptul că trebuie acordată prioritate restabilirii unor politici fiscale și a cheltuielilor publice prudente. De la prezentarea acestui raport, au fost înregistrate progrese în următoarele domenii.

Procesul de dezinflație a devenit mai puternic în anul 2006. Banca Națională și-a intensificat activitățile de sterilizare în anul 2006, ridicând rata de politică monetară cu 1%, fapt ce a contribuit la înăsprirea condițiilor monetare și a semnalat faptul că acest proces reprezintă o prioritate. Deficitul bugetului general a scăzut la nivelul de

0.8% în anul 2005, ca urmare a reducerii nivelului plăților de dobândă, creșterii veniturilor din impozite indirecte și a politicii stricte a cheltuielilor de capital. România a reușit să facă față cheltuielilor pentru repararea pagubelor provocate de inundații fără a cauza o creștere a deficitului. Ca urmare a amânării proiectelor de investiții publice, politica fiscală în ansamblu, nu a devenit pro-ciclică în anul 2005. Bugetul pe anul 2006 reflectă accentul pus atât pe o politică fiscală ușor mai prudentă, cât și pe o politică de salarizare a sectorului public mai restrictivă. Nivelul salariului minim a crescut cu o rată moderată de 6.5%.

Cu toate acestea, rămân în continuare unele domenii cărora trebuie să li se acorde atenție sporită.

După o relaxare monetară la sfârșitul anului 2005, ținta de inflație a fost depășită la sfârșitul anului, nivelul inflației atingând 8.6%. Banca Centrală estimează faptul că și în acest an, ținta de inflație va fi depășită, ca urmare a creșterii prețurilor administrate, a impactului inundațiilor asupra prețurilor la alimente, precum și a unei creșteri importante a cererii interne. Măsurile de înăsprire a cerințelor privind rezervele minime, precum și măsurile prudentiale și administrative nu au încetinit ritmul de creștere a creditului. Ratele reale ale dobânzii pe piața monetară au rămas negative ca urmare a faptului că riscul unor intrări masive de capital au determinat Banca Centrală să nu utilizeze pe deplin instrumentul ratelor de dobândă. În acest context, politica monetară trebuie să fie orientată în continuare spre atingerea țintelor de inflație stabilite.

Reforma fiscală implementată în anul 2005 a avut un puternic impact pro-ciclic asupra economiei și a produs o pierdere la nivelul veniturilor fiscale de 1% din PIB. Evoluția salariilor din sectorul public, a subvențiilor și a transferurilor a avut un impact bugetar negativ, de aproximativ 1% din PIB în anul 2005. Salariile nete reale în sectorul public au crescut cu aproape 20% în anul 2005 și nu sunt prevăzute noi creșteri în anul 2006. Nivelul cheltuielilor publice, de aproximativ 1.9% din PIB, au slăbit consolidarea fiscală. Riscurile fiscale rămân ridicate, mai ales în contextul creșterii prevăzute a cheltuielilor pentru educație, investiții în infrastructura și, respectiv, pentru reparații, ca urmare a pagubelor cauzate de inundații. Astfel, politicile fiscale și de cheltuieli publice trebuie implementate în conformitate cu țintele de deficit bugetar și trebuie acordată prioritate consolidării veniturilor bugetare. Cu toate că ritmul de creștere a productivității a scăzut și s-a pierdut din competitivitate în anul 2005, acordul colectiv național a decis o majorare de 12.1% a salariului minim pentru sectorul privat în anul 2006, fapt ce accentuează necesitatea unui consens tripartit cu privire la politica salarială.

Pe ansamblu, după o perioadă de acomodare în ultima parte a anului 2005, mix-ul de politici a fost consolidat în anul 2006, iar autoritățile au acordat o importanță sporită nevoii de prudență, în vederea contracarării dezechilibrelor macroeconomice.

Reforma cheltuielilor publice și respectarea obligațiilor fiscale

În Raportul din 2005 se menționează că este necesară acordarea unei atenții deosebite strategiei pe termen mediu privind cheltuielile publice în vederea sporirii potențialului de creștere și pregătirii pentru aderarea la Uniunea Europeană. De la Raportul din octombrie 2005, au fost înregistrate progrese în următoarele domenii.

Bugetul pe 2006 se axează, în principal, pe susținerea convergenței economice și îmbunătățirea capacității de absorbție a fondurilor UE, prin restructurarea cheltuielilor bugetare. Au continuat pregătirile pentru reformarea sistemului de pensii. De asemenea, au fost înregistrate progrese în reformarea sistemului sanitar. Veniturile fiscale s-au ridicat la nivelul prognozat pentru anul 2005. Sumele colectate din TVA, taxe vamale și contribuții la asigurările sociale au beneficiat de creșterile puternice

înregistrate la nivelul consumului, importurilor și a salariilor. Obligațiile neplătite la bugetul statului au continuat să scad în 2005, în a doua jumătate a anului 2005 fiind înregistrat un volum redus de noi arierate fiscale. Simplificarea procedurilor privind executarea silită, gestionarea centralizată a marilor contribuabili și eliminarea, în principiu, a unor noi reeșalonări ale datoriei la buget au înregistrat rezultat.

Cu toate acestea, rămân în continuare unele domenii cărora trebuie să li se acorde atenție sporită.

În 2005, calitatea finanțelor publice a fost afectată de reducerea cheltuielilor pentru investiții cu 1.7% din PIB, pentru a contrabalansa creșterile înregistrate la nivelul salariilor din sectorul public, la nivelul subvențiilor și a reparațiilor, ca urmare a pagubelor cauzate de inundații. România nu a stabilit încă un cadru clar pentru cheltuielile pe termen mediu și lung în vederea sprijinirii realocării cheltuielilor publice către capitalul uman, infrastructură și capacitate administrativă. Acest cadru este necesar în vederea pregătirii pentru cheltuielile ce decurg din statutul de membru al UE. Nivelul total al arieratelor rămâne în continuare ridicat, până la valoarea de 8% din PIB, și sunt necesare eforturi susținute în vederea asigurării sustenabilității fiscale. Reforma pensiilor trebuie să fie adoptată de către Parlament.

În ansamblu, nu s-au înregistrat progrese în reformarea componentei de cheltuiești. Cu toate acestea, guvernul are în vedere restructurarea cheltuielilor în vederea consolidării potențialului de creștere. Au continuat progresele în ce privește promovarea conformării la plata impozitelor.

Privatizarea și restructurarea industrială

Raportul din 2005 a concluzionat că este necesară continuarea programelor de privatizare și respectiv de lichidare a companiilor neviabile. De la Raportul din luna octombrie 2005, au fost înregistrate progrese în următoarele domenii.

Un important progres a fost realizat prin încheierea contractului de privatizare a Bancii Comerciale Române (BCR), ca urmare a unui proces corect și transparent. Privatizarea sectorului energetic a progresat încet. Două companii de distribuție a electricității au fost privatizate. Din octombrie 2005, 18 companii cu capital majoritar de stat aflate în portofoliul AVAS au fost fie privatizate, fie au intrat în lichidare. Țintele pentru reducerea numărului de persoane angajate în companiile de stat și dezinvestirea unui număr de companii mici au fost atinse. Autoritățile fiscale au continuat să monitorizeze și să încurajeze plata impozitelor datorate de către companii, evitând acordarea de eșalonări.

În sectorul energetic, a continuat alinierea, în sensul creșterii prețurilor. Competiția pe piața energiei a început să înregistreze rezultate, iar transparența tranzacțiilor în domeniu a continuat să crească, odată cu înființarea bursei de energie electrică. Au continuat eforturile de îmbunătățire a ratelor de colectare la energie. În sectorul minier, a continuat procesul de ajustare a forței de muncă angajate în sector, concomitent cu închiderea unor noi mine. În transportul feroviar, restructurarea și controlul creșterilor salariale au îmbunătățit performanțele financiare ale companiilor de transport – marfă și, respectiv, de infrastructură. Restructurarea companiei naționale de transport aerian s-a reflectat în înregistrarea de profituri nete aferente anului 2005.

Cu toate acestea, rămân în continuare unele domenii cărora trebuie să li se acorde atenție sporită.

Privatizarea celei mai mari instituții bancare aflate încă în portofoliul statului, prevăzută a avea loc până la finele anului 2005, nu a fost realizată încă. Țintele de privatizare prevăzute de România pentru sectorul distribuției electrice, generării

energiei și extracției de gaze naturale nu au fost încă atinse. Progrese reduse au fost înregistrate în privatizarea companiilor din sectorul de apărare. Numărul total al companiilor cu capital deținut de stat a crescut de la 1180 la mijlocul anului 2005 la 1233 la începutul anului 2006. Această situație s-a datorat procesului de întoarcere în portofoliul statului a companiilor pentru care au apărut conflicte în ce privește contractul de privatizare. Obiectivul de dezinvestire a 5 mari companii până la finele lunii martie 2006 a fost ratat. Numărul de companii la care statul deține pachete minoritare s-a redus foarte puțin. Mai mult de jumătate din companiile rămase în portofoliul AVAS nu se încadrează în condițiile necesare pentru a putea fi privatizate. În acest context, lichidarea și procedura falimentului rămân singurele alternative pentru AVAS. România a decis să extindă termenul pentru finalizarea procesului de privatizare de la sfârșitul anului 2006 la sfârșitul anului 2007. Acțiunile de privatizare și lichidare trebuie accelerate în vederea atingerii acestui nou termen.

În vederea întăririi competiției pe piața internă, decalajul dintre prețurile pe piața internațională și cele ale producătorilor naționali de gaze naturale trebuie redus. Restructurarea sectorului energiei termice a fost încetinită, iar sectorul continuă să dețină unități de producere cu costuri foarte ridicate, afectând rețelele de distribuție și cauzând neplata facturilor. În vederea îndeplinirii angajamentelor de aliniere deplină a prețurilor de producție și la consumatorul final în 2007, trebuie avansată restructurarea sectorului. În sectorul minier, ajustările structurale ar trebui orientate către profitabilitatea redusă și acumularea de arierate. În transportul feroviar, sunt necesare eforturi suplimentare pentru îmbunătățirea stării financiare precum și a companiei de transport a pasagerilor. Pentru sectorul minier și de transport feroviar, trebuie abandonată anularea repetată a datoriilor la bugetul de stat.

În ansamblu, procesul de privatizare a continuat într-un ritm mai redus, iar realizările nu s-au ridicat la nivelul țintelor stabilite de guvern. Au fost înregistrate unele progrese în restructurarea sectorului energiei, minier și de transport. Sunt necesare progrese substanțiale în vederea eliminării pierderilor și a sprijinirii unor părți importante din aceste sectoare pe subvenții.

Mediul de afaceri

Raportul din 2005 a precizat că este necesar un progres substanțial în funcționarea sistemului judiciar precum și în întărirea disciplinei financiare. De la raportul de țară din octombrie 2005, au fost făcute progrese în următoarele domenii.

Eforturile pentru a limita acumularea de noi arierate fiscale și la bugetul asigurărilor sociale au continuat, iar disciplina financiară a fost întărită prin nerecurgerea la noi reeșalonări și anulări a datoriilor. Aceasta a condus la crearea unui mediu de afaceri uniform pentru toți actorii economici. Au fost înregistrate progrese substanțiale privind funcționarea sistemului judiciar. Progrese remarcabile au fost făcute în ce privește folosirea procedurii falimentului și altor proceduri de lichidare pentru încurajarea ieșirii de pe piață. În 2005, ponderea cazurilor de faliment a crescut moderat. Numărul total de lichidări a crescut substanțial și rata cazurilor rezolvate între șase luni și doi ani de la data declanșării procedurii a crescut ușor. În aprilie 2006, legea insolvenței a fost modificată cu scopul de a simplifica procedurile și a îmbunătăți protecția creditorilor.

Cu toate acestea, rămân, în continuare, unele domenii cărora trebuie să li se acorde atenție sporită.

Disciplina financiară trebuie să fie îmbunătățită. Grupul societăților cu capital majoritar de stat supuse monitorizării încă acumulează datorii. Neajunsurile persistă în cadrul sistemului de faliment și protecția creditorilor rămâne slabă datorită, în special, perioadei relativ lungi și ratei scăzute de recuperare în cazurile de faliment.

Acesta subliniază necesitatea unei implementări cu succes a recentei modificări a cadrului legislativ în domeniul falimentului.

În general, au fost făcute progrese pentru îmbunătățirea disciplinei financiare, și progrese demne de luat în seamă au fost înregistrate în ce privește procedurile de faliment, chiar dacă acumularea de noi datorii continuă și neajunsurile din cadrul de reglementare a falimentului persistă.

3.1 Evaluare generală

România are o economie de piața funcțională. Implementarea riguroasă a programului său de reforme structurale ar trebui să permită să îndeplinească în întregime criteriul economic în următoarea perioadă. În general, România, și-a menținut stabilitatea economică și a avansat în aplicarea reformelor structurale.

De la Raportul din octombrie 2005, progresele au continuat. Au fost adoptate politici fiscale, monetare și salariale adecvate. A fost consolidată conformarea la plata impozitelor, a fost întărită disciplina financiară în rândul companiilor și a fost îmbunătățit cadrul legislativ privind falimentul. În sectorul energetic, minier și de transport, a continuat procesul de restructurare.

Cu toate acestea, reforma cheltuielilor publice trebuie avansată și veniturile fiscale trebuie consolidate. Adâncirea reformelor structurale necesită restructurarea sectoarelor de transport, minier și energetic, precum și progrese în implementarea programului de privatizare. Noi arierate se acumulează, iar cadrul legislativ în domeniul falimentului suferă încă de deficiențe.

4. ANGAJAMENTE ȘI CERINȚE REZULTÂND DIN NEGOCIERILE DE ADERARE

Introducere

În rapoartele din octombrie 2005, Comisia a concluzionat că România a atins deja un nivel semnificativ de conformitate cu acquis-ul comunitar.

Pentru majoritatea capitolelor de acquis, România fie era pregătită, fie erau în curs pregătiri pentru soluționarea ultimelor chestiuni importante înainte de data aderării. În cazul capitolelor pe transport, energie, statistică, uniune economică și monetară, întreprinderi mici și mijlocii, știință și cercetare, educație și formare profesională, telecomunicații, protecția consumatorului, relații externe, politica externă și de securitate comună și prevederile bugetare UE, țara îndeplinea deja majoritatea angajamentelor. Pentru toate aceste capitole, România a fost considerată suficient de pregătită pentru o integrare lină în UE. Această concluzie rămâne valabilă. Mai mult, progresele au continuat, spre exemplu în domeniul relațiilor externe și dezvoltării. În consecință, aceste capitole nu sunt examinate în continuare, cu singura excepție a capitolului privind educația și formarea profesională unde este necesară accelerarea pregătirilor.

Restul capitolelor conține anumite chestiuni care reclamă eforturi sporite din partea României și, într-un număr limitat de cazuri, acțiuni imediate și decisive pentru a fi pregătită până la data aderării. Aceste chestiuni sunt re-examinate în continuare, în cadrul capitolelor relevante.

Această secțiune prezintă astfel o imagine generală asupra restului chestiunilor pe care România trebuie să le soluționeze pentru a fi pregătită să implementeze acquis-ul până la data aderării.

4.1. Capitole de acquis

4.1.1. Libera circulație a mărfurilor

În ceea ce privește **măsurile orizontale și procedurale**, instituția românească de standardizare (ASRO) a devenit membru cu drepturi depline al instituției europene de standardizare CEN și al Comitetului European pentru Standardizare Electrotehnică CENELEC. În octombrie 2005, instituția românească de acreditare (RENER) și-a recâștigat statutul de membru semnatar al Acordului Multilateral de Cooperare Europeană pentru Acreditare în domeniul laboratoarelor de testare.

RENAR nu și-a recâștigat încă statutul pentru sistemul de management al calității și pentru organismele de certificare a produselor. Este nevoie în continuare de îmbunătățirea capacității administrative a RENAR pentru asigurarea acreditării la standardele UE. Pregătirile în acest domeniu ar trebui accelerate.

În ceea ce privește legislația în domeniul **vechii abordări**, implementarea *acquis-ului* în domeniul bunelor practici de laborator a avansat. Pregătirile sunt în derulare în ceea ce privește revizuirea autorizațiilor de piață pentru produsele farmaceutice de uz uman înainte de sfârșitul anului 2006.

Rămân însă îngrijorări în ceea ce privește legislația în domeniul siguranței alimentare și a cultivării organismelor modificate genetic (OMG). Legislația în domeniul aditivilor alimentari nu este încă deplin armonizată cu *acquis-ul* într-un număr important de domenii precum aditivii, aromatizatorii, materialele care intră în contact cu alimentele, suplimentele alimentare și alimentele cu destinație specială, controalele oficiale, radiațiile ionizante, apele minerale și OMG-urile.

Lipsește controalele oficiale asupra OMG-urilor în ceea ce privește aditivii produși din recolte de OMG cultivate în țară sau importate. Cerințele legate de etichetare și urmărire trebuie să fie îndeplinite în totalitate, procedurile și metodele de analiză trebuie îmbunătățite, iar laboratoarele trebuie acreditate. În domeniul bunelor practici de laborator, încă trebuie desemnată o autoritate de monitorizare. Alinierea deplină în domeniul produselor cosmetice și al fertilizatorilor trebuie în continuare realizată. Este nevoie de adoptarea și implementarea unui plan de acțiune cu măsuri specifice pentru asigurarea faptului că fermierii nu vor mai folosi după aderare semințe neautorizate modificate genetic. Pregătirile trebuie accelerate semnificativ pentru asigurarea faptului că produsele alimentare care includ OMG-uri vor fi deplin urmăribile, etichetate și controlate de la data aderării.

În contextul reformei generale a sistemului achizițiilor publice, în aprilie 2006 a fost adoptat un act normativ clar și cuprinzător privind achizițiile publice, în concordanță cu legislația comunitară, care va intra în vigoare în iulie 2006. Legislația secundară este în curs de pregătire. Dezvoltări pozitive pot fi raportate în domeniul sistemului electronic de achiziții publice. Noua Autoritate pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice funcționează bine și are personal bine pregătit. Sistemul de soluționare a contestațiilor a fost îmbunătățit însă rămâne de văzut cum va funcționa în practică Consiliul de Soluționare a Contestațiilor.

Legislația secundară rămâne să fie implementată. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru creșterea conștientizării publicului asupra noului cadru legal din domeniu. Nu există încă o evidență privind sistemul de control ex-ante al achizițiilor publice. În general, pregătirile în acest domeniu sunt pe drumul cel bun.

Concluzii

Progrese importante au fost făcute în domeniul achizițiilor publice, iar România îndeplinește în momentul de față angajamentele și cerințele ce decurg din angajamentele de negociere în acest domeniu. Pregătirile continua iar problemele

rămase ar putea fi soluționate până la data aderării, dacă ritmul curent al pregătirilor este menținut.

Au fost obținute progrese în domeniul **măsurilor procedurale si orizontale** și în domeniul legislației privind **vechea abordare**. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi susținute și acțiuni imediate în aceste domenii în vederea rezolvării deficiențelor până la data aderării. În domeniul acreditării, trebuie îmbunătățită semnificativ capacitatea administrativă. Sunt necesare acțiuni urgente pentru a încheia transpunerea legislației privind aditivii alimentari și pentru întărirea capacității administrative privind controlul cultivării, producerii și comercializării organismelor modificate genetic. În special, este necesară implementare unui plan de acțiune care conține măsuri rectificative specifice pentru a se asigura că România va fi pregătită în acest domeniu până la data aderării.

4.1.2 Capitolul 2- Libera circulație a persoanelor

În domeniul drepturilor cetățenilor, nu se poate raporta nici o evoluție deosebită.

Rămâne de finalizat transpunerea noului aquis privind drepturile cetățenilor europeni și ale membrilor familiilor acestora de a circula și rezida liberi pe teritoriul Statelor Membre. Rămâne a fi transpus *aquis-ul* privitor la drepturile electorale. Legislația mai trebuie amendată, în vederea asigurării aceluiași tratament pentru cetățenii europeni ce nu au naționalitate română și cei români, în ceea ce privește accesul la educație și taxele pentru educație. Pregătirile în acest domeniu trebuie să fie accelerate.

Concluzii

Este nevoie de eforturi sporite și acțiuni rapide în domeniul drepturilor cetățenilor, în scopul finalizării alinierii la legislația privind drepturile electorale și accesul la educație.

4.1.3. Capitolul 3 – Libertatea de furnizare a serviciilor

Mai multe legi și hotărâri la nivel național și local au fost amendate în vederea eliminării restricțiilor privind stabilirea și libertatea de furnizare a serviciilor. Restricțiile legislative și administrative sunt actualmente în curs de eliminare.

Ajustări suplimentare sunt așteptate în ceea ce privește procedurile de licențiere și autorizare care se aplică tuturor persoanelor fizice și juridice implicate în activități de natură temporară, indiferent de sector. Legile și procedurile administrative care conțin restricții nejustificate, cum ar fi cele privind înființarea farmaciilor, vor trebui evitate. Pregătirile în acest domeniu trebuie în continuare accelerate.

În sectorul bancar, situația a devenit o sursă de îngrijorare, deoarece transpunerea noii și mai stringentei directive privind cerințele de capital rămâne a fi asigurată. Va trebui acordată o perioadă suficientă de timp înainte de implementare, pentru a se permite atât băncilor cât și firmelor de investiții să procedeze la efectuarea adaptărilor necesare. Trebuie asigurată conformitatea între activitatea de transpunere efectuată de Banca Națională pe de o parte și de către Comisia Națională a Valorilor Mobiliare pe de altă parte, în scopul asigurării unei supravegheri armonizate a băncilor și firmelor de investiții. Pregătirile pentru aderare trebuie accelerate.

În ceea ce privește sectorul asigurărilor, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor (CSA) a aprobat un număr de acte normative în vederea unei mai bune aplicări a dispozițiilor legale și a supravegherii sporite a asigurătorilor. A fost adoptat un nou plan de acțiune care conține măsuri specifice de combatere a conducerii fără

asigurare. Centrul de informare a fost dotat cu suficient echipament IT. Bazele de date sunt în prezent actualizate și modificate constant, astfel încât problema conducerii fără asigurare să poată fi controlată. Campanii publice de conștientizare au fost inițiate și a fost efectuat un număr sporit de controale de poliție.

Totuși, acest plan de acțiune privind asigurarea auto rămâne a fi implementat. Majoritatea instituțiilor presupuse de acesta nu sunt încă operaționale. Organismul de Compensare nu a fost încă dotat cu sediu sau resurse financiare. Centrul de Informare duce lipsă de personal suficient pentru a face față solicitărilor. Capacitatea financiară a Fondului de Garantare trebuie consolidată. Independența financiară a Biroului Asigurărilor Auto din România trebuie să fie garantată. Aplicarea legilor privind asigurările auto este scăzută. Există riscul ca România să nu fie în măsură să semneze la timp acordul multilateral, pentru a permite Comisiei să adopte până în decembrie 2006 decizia referitoare la eliminarea controalelor de frontieră privind polițele de asigurare. Structurile administrative nu sunt încă în întregime operaționale și trebuie consolidate. Pregătirile trebuie puternic accelerate în domeniul asigurărilor.

Aplicarea regulilor privind protecția datelor personale s-a îmbunătățit, iar structurile administrative au fost întărite în mod considerabil. *(Vezi Capitolul 24 – JAI)*

Concluzii

Progrese importante au fost făcute în domeniul protecției datelor personale. În prezent, România îndeplinește în general angajamentele și cerințele ce reies din negocierile de aderare în acest sector.

În sectorul bancar, situația a devenit o sursă de îngrijorare, deoarece actualmente sunt necesare eforturi sporite în vederea transpunerii noilor cerințe de capital și asigurării aplicării uniforme a acestor cerințe și a supravegherii armonizate a băncilor și firmelor de investiții.

Au fost înregistrate progrese în privința dreptului de stabilire, libertății de a furniza servicii nefinanciare și sectorului asigurărilor. Cu toate acestea, în aceste sectoare sunt necesare în prezent eforturi suplimentare și acțiuni rapide în vederea eliminării la timp a deficiențelor, înainte de aderare. În special, trebuie accelerate eforturile de eliminare a restricțiilor referitoare la stabilire și la libertatea de furnizare a serviciilor. Aplicarea regulilor privind asigurările auto pretinde în continuare eforturi suplimentare. În scopul finalizării pregătirilor pentru calitatea de stat membru al UE, instituțiile necesare trebuie urgent înființate sau făcute să devină complet operaționale.

4.1.4. Capitolul 4 – Libera circulație a capitalurilor

În ceea ce privește lupta împotriva spălării banilor, a crescut gradul de conștientizare a obligației de raportare a agenților economici și poate fi considerat un progres în ceea ce privește raportarea tranzacțiilor suspecte. În prezent este aplicat un regim mai activ de control asupra entităților cu obligația de raportare, cum ar fi cazinourile sau casele de schimb valutar.

În anumite cazuri, cum ar fi agenți economici raportori fără un organism de reglementare, nu a fost adoptată legislația secundară pentru implementarea legii amendate pentru prevenirea spălării banilor. Recomandările revizuite ale Financial Action Task Force în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului încă nu au fost transpuse. Raportările entităților private încă sunt insuficiente, în special pentru sectoare în afara celui bancar și de valori mobiliare, cum ar fi agențiile imobiliare și cazinourile, care sunt vulnerabile la acțiuni de spălarea banilor. Încă mai apar neînțelegeri asupra aspectelor de bază pentru unele entități raportoare, ca notarii. Supravegherea entităților raportoare de către Unitatea de Informații Financiare (FIU)

a fost limitată la un număr restrâns de sectoare. Mai mult, FIU a suferit probleme administrative și de management care i-au afectat capacitatea de funcționare. În prezent, pentru FIU sunt necesare resurse adiționale și expertiză, în special analiști financiari. Este necesară întărirea cooperării între entitățile din domeniu și din alte state.

Concluzii

Au fost făcute unele progrese în ceea ce privește **spălarea banilor**. Totuși, aceste rezultate încă sunt limitate în ceea ce privește implementarea efectivă și controlul respectării prevederilor legale, mai ales în ceea ce privește conștientizarea, raportarea tranzacțiilor suspecte și activitatea de supraveghere. Sunt necesare eforturi suplimentare și acțiuni rapide în acest domeniu pentru a depăși lipsurile actuale în timp util, până la data aderării.

4.1.5. Capitolul 5- Dreptul Societăților Comerciale

În prezent, se implementează strategia națională privind **protecția drepturilor de proprietate intelectuală și industrială** (DPI) și planul de acțiune corespunzător adoptat în septembrie 2005 care vizează îmbunătățirea structurilor administrative. Noua legislație permite anchetarea *ex-officio* și urmărirea penală a infracțiunilor DPI de către un serviciu specializat din cadrul Biroului Procurorului General. Rolul Biroului Procurorului General în calitate de coordonator a fost consolidat. S-a îmbunătățit schimbul de informații, coordonarea și cooperarea între instituții și autoritățile care aplică legea. Au fost adoptate norme adecvate pentru conștientizare și pentru formarea continuă a personalului. S-au depus eforturi susținute pentru a ameliora comunicarea între instituții.

Cu toate acestea, alinierea legislației în domeniul brevetelor biotehnologice nu este finalizată.

De asemenea, trebuie efectuate pregătiri pentru prelucrarea, ulterior aderării, a cererilor de Certificate de Protecție Suplimentară. Normele de conștientizare a publicului trebuie difuzate în continuare. Trebuie intensificată comunicarea între instituții și organizațiile titulare de drepturi. Infracțiunile legate de DPI rămân o amenințare continuă, constituind o adevărată provocare. Nu există rezultate concrete și tangibile. Este nevoie de o clarificare suplimentară cu privire la societățile de gestiune colectivă. Trebuie accelerate pregătirile generale în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală și industrială, inclusiv aplicarea acestora.

Concluzie

În domeniul **protecției drepturilor de proprietate intelectuală și industrială** s-au înregistrat progrese semnificative. Totuși, în acest domeniu sunt necesare eforturi sporite și acțiuni rapide pentru a elimina la timp deficiențele, înaintea aderării.

4.1.6.- Politica în domeniul concurenței

În ceea ce privește datele referitoare la aplicarea **ajutorului de stat**, Consiliului Concurenței a îmbunătățit în mod considerabil calitatea evaluării și a analizei normelor privind ajutorul de stat. S-au înregistrat progrese considerabile în ceea ce privește atât restricțiile autorităților care acordă ajutorul de stat, cât și controlul exercitat de Consiliul Concurenței care a deschis o anchetă *ex-officio* și a continuat eforturile pentru a asigura o mai bună respectare a obligației de notificare *ex-ante*.

Aceasta s-a aplicat mai multor cazuri de ajutor de stat pentru salvare și restructurare și normelor de acordare a ajutoarelor legate în special de privatizarea întreprinderilor.

Mecanismul de consultare prealabilă (în cadrul căruia Comisia acordă consiliere tehnică neoficială cu privire la proiectele de decizii înainte de adoptarea acestora) a avut succes. Un grup de lucru interministerial pentru probleme privind ajutorul de stat și o celulă operativă interministerială sprijină activitatea Consiliului Concurenței asigurând notificarea tuturor planurilor de ajutor de stat de la toate ministerele. Consiliul Concurenței a inițiat punerea în aplicare a deciziilor sale de a recupera ajutorul ilegal.

În ceea ce privește ajutorul de stat acordat industriei siderurgice, autoritățile române continuă să coopereze îndeaproape cu Comisia la punerea în aplicare a programului național de restructurare a industriei siderurgice. Începând cu luna octombrie 2005, Autoritatea Română pentru Concurență nu a autorizat nici un ajutor acordat oțelărilor incluse în programul

național de restructurare. Cu toate acestea, punerea în aplicare a condițiilor și obligațiilor de restructurare trebuie accelerate; la fel și recuperarea ajutorului ilegal acordat societăților care nu fac parte din programul de restructurare (*vezi Capitolul 15 – Politica industrială*).

Notificarea *ex-ante* a tuturor normelor privind ajutorul de stat referitoare la cazuri de restructurare, întâzieri de plată sau norme referitoare la privatizare nu sunt îndeplinite la standardele solicitate. Sunt necesare norme pentru a introduce disciplină în rândul autorităților care acordă ajutorul de stat. Trebuie îmbunătățită cooperarea dintre autoritățile care acordă ajutoare de stat precum Ministerul Finanțelor Publice sau autoritatea de privatizare AVAS și Consiliul Concurenței. În plus, în unele cazuri s-a permis apariția și dezvoltarea unor probleme grave care au pus societățile în imposibilitatea de a-și menține producția și a-și păstra forța de muncă fără noi ajutoare de stat.

Concluzie

S-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește aplicarea ajutorului de stat.

Totuși, în acest domeniu sunt necesare eforturi sporite și acțiuni rapide pentru a elimina la timp deficiențele, înaintea aderării. Eforturile trebuie continuate în special pentru a finaliza la timp evaluarea măsurilor de ajutor existente. Autoritățile care acordă ajutorul de stat trebuie să asigure controlul strict *ex-ante* al regimului de ajutor al Consiliului Concurenței.

“Mecanismul interimar” pentru ajutorul de stat prevede ca normele privind ajutorul de stat ale unei țări aderente, care vor continua să se aplice și după aderare, să fie considerate ajutoare existente în conformitate cu articolul 88 alineatul (1). Cu privire la acest mecanism, Anexa V a Actului de Aderare menționează că “referitor la România, alineatul (1) litera (c) se aplică doar normelor privind ajutorul de stat evaluate de autoritatea de monitorizare a Statului român după această dată, aprobate de Comisie pe baza monitorizării continue a angajamentelor pe care România și le-a asumat prin negocierile de aderare, că ajutorul de stat acordat de România în perioada dinaintea aderării a atins un nivel satisfăcător.” Activitatea de monitorizare a Comisiei și eforturile asumate de autoritățile române indică faptul că acest nivel a fost atins în prezent și, prin urmare, Comisia va aplica alineatul (1) litera (c) din Anexa V la Actul de Aderare începând cu luna mai 2006.

4.1.7. Capitolul 7 – Agricultura

Aspecte orizontale

Cadrul instituțional general pentru cele două **Agenții de plăți** a fost asigurat, iar, per ansamblu, capacitatea administrativă a fost întărită: au fost angajate 3600 de persoane la sfârșitul lunii martie, sunt plătite salarii mai mari pentru angajații care gestionează fonduri comunitare și au fost achiziționate birouri, care, în prezent, au început să fie dotate cu echipament IT.

Continuă să existe deficiențe importante: o lipsă a spațiilor necesare pentru birouri, echipamente, proceduri și sisteme IT. În plus, România intenționează să angajeze încă 1400 de persoane. Personalul angajat trebuie instruit corespunzător înaintea datei aderării pentru a își putea îndeplini sarcinile. Per ansamblu, capacitatea administrativă și infrastructura agențiilor de plăți rămâne un motiv de serioasă îngrijorare și trebuie urgent întărită.

Master Planul pentru înființarea unui **Sistem Integrat de Administrare și Control (IACS)** a fost actualizat pentru a lua în considerare întârzierile înregistrate în procesul de implementare. Elaborarea Registrului Fermelor și a bazei de date este în curs de desfășurare, iar specificațiile pentru aproximativ 75% din fermele înregistrate au fost introduse în baza de date.

Sistemul de Identificare a Parcelelor Agricole (LPIS) nu a fost încă finalizat. Deși sunt disponibile toate fotografiile aeriene, orto-fotografiile sunt disponibile pentru numai 36% din suprafața țării, iar digitizarea blocurilor fizice a fost finalizată pentru numai 40% din orto-fotografiile. Procedurile de stabilire a unei legături între fermieri și blocurile LPIS au început de curând. Acest proces este necesar pentru ca fermierii să obțină materialul grafic care să indice limitele parcelelor de referință, numărul unic de identificare și suprafața acestora. Se așteaptă ca procesul să fie de lungă durată, mai ales având în vedere numărul mare de beneficiari. Un număr mare de proceduri și manuale încă nu au fost elaborate, incluzându-se aici implementarea bunelor condiții de agricultură și mediu și definirea zonelor defavorizate. Este necesară urgentarea achiziționării componentei de hardware și crearea software-ului pentru IACS. Ritmul actual al progreselor nu permite ca IACS/LPIS să fie implementat la data aderării.

Legislația în domeniul **mecanismelor comerciale** a fost aliniată în totalitate la *acquis-ul* comunitar. A fost introdusă o versiune simplificată a certificatelor de import și export, precum și a sistemelor de garanții pentru import și export pentru anumite produse agricole. A fost înființat un organism și în prezent este recrutat personalul necesar. În martie 2006, agenția de plăți a preluat responsabilitatea emiterii licențelor de import și export. A fost semnat un protocol de cooperare cu Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA).

Totuși, cooperarea între principalii actori în domeniul mecanismelor comerciale rămâne foarte slabă. Această situație se înregistrează pentru organismele responsabile pentru emiterea licențelor de import și de export, precum și restituțiile la plăți, serviciile vamale, organizațiile care realizează controlul ex-post și ANSVSA. Agenția de Plăți încă nu a preluat responsabilitatea gestionării mecanismelor comerciale. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

Nu pot fi raportate evoluții semnificative în domeniul **politicii calității**. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

Organizațiile Comune de Piață (OCP)

În ceea ce privește OCP, au fost înregistrate progrese în majoritatea sectoarelor, deși încă nu au fost stabilite structurile administrative pentru implementarea acestor organizații de piață. Mai mult, sunt necesare angajarea de personal adițional, precum

și realizarea de sesiuni de instruire și o definiție clară a procedurilor pentru instituțiile care gestionează diferitele sectoarele de pe piața produselor agricole.

În cadrul Agenției de plăți a fost stabilit un departament de intervenție pe **pieța culturilor arabile**, dar nu deține personal suficient. A fost elaborat un sistem de raportare al prețurilor care este în prezent implementat.

Nu pot fi semnalate progrese deosebite în sectorul **zahărului**. Personalul care gestionează acest sector în cadrul Agenției de Plăți este insuficient.

În domeniul **legumelor și fructelor**, au fost înregistrate progrese în ceea ce privește implementarea sistemului de control al calității pentru legume și fructe proaspete i standarde de piață. Au mai fost înregistrate progrese cu privire la structurile administrative responsabile cu recunoașterea producătorilor.

Registrul comercianților a fost îmbunătățit; baza de date este actualizată lunar și a început colectarea prețurilor la poarta fermelor. Autoritatea de supraveghere este în continuare fără personal suficient, echipamentul de inspecție trebuie modernizat și analiza de risc pentru sistemele de inspecție este într-o fază incipientă.

Au fost adoptate noi acte normative pentru introducerea mecanismelor de intervenție pentru **vin** și sub-produse din vin. Totuși, registrul plantațiilor de viță-de-vie trebuie să fie compatibilizat cu IACS.

Cadrul legislativ pentru sectorul **lapte** a fost în mare parte adoptat, iar structurile instituționale pentru gestionarea sistemului de cote a fost stabilit odată cu crearea departamentului de administrare a cotei de lapte și a celor șapte birouri regionale și a Consiliului Național al Laptelui ca organism consultativ.

Totuși, aceste structuri pentru sectorul laptelui încă nu sunt operaționale. Sunt necesare eforturi suplimentare în ceea ce privește personalul, echipamentele și o distribuție clară a competențelor între aceste entități și Agenția de Plăți pentru a se asigura operaționalitatea sistemului până la data aderării. Încă nu au fost implementate procedurile de adoptare a liste cumpărătorilor și a centrelor de colectare a laptelui. Până în prezent nu pot fi raportate progrese cu privire la regulile de alocare a cotelor directe individuale, în special cotele de vânzare directă, precum și stabilirea unui plan de înființare a unui laborator național de referință.

În ceea ce privește **carnea de vită, de oaie și de porc**, legislația a continuat să fie aliniată la *acquis-ul* comunitar. Capacitatea administrativă pentru introducerea sistemului de clasificare a carcaselor și sistemul de raportare a prețurilor au fost dezvoltate, dar nu sunt încă operaționale. Este necesară instruirea și licențierea de clasificatori și inspectori. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate. Au fost asigurate fondurile pentru a elabora un sistem de raportare pe piață.

Au fost asigurate și în prezent se implementează standardele de piață referitoare la clasificarea în funcție de categoria de greutate și etichetarea **ouălor și a cărnii de pasăre**. Capacitatea administrativă a departamentului responsabil de acest sector din cadrul Agenției de plăți este slabă.

Per ansamblu, pregătirile în domeniul OCP trebuie accelerate considerabil, mai ales în ceea ce privește capacitatea administrativă.

Aspecte veterinare

În ceea ce privește Encefalopatiile Spongiforme Transmisibile (EST) și sub-produsele animale, nu pot fi raportate decât progrese limitate.

Implementarea deciziei de interdicere a utilizării furajelor de origine animală în companiile care au propriile facilități de procesare nu este garantată (există stocuri de

furaje provenite din carne și oase de vită care încă nu au fost distruse). Încă nu au fost înființate facilitățile corespunzătoare pentru colectarea și tratarea materialelor animale de risc înalt. În conformitate cu strategia din 2005 privind restructurarea și dezvoltarea unui sistem național pentru neutralizarea sub-produselor animale, au fost lansate 8 licitații pentru a fi acoperit întreg teritoriul României. Companiile selectate vor primi o licență și vor fi obligate să stabilească regimul de colectare a materialelor de risc înalt, precum și să construiască și să echipeze unitățile de rendering pentru a deveni operaționale până la sfârșitul anului 2006. Posibilitatea realizării acestor acțiuni rămâne în continuare o sursă de serioasă îngrijorare pentru Comisia Europeană. Stocurile de furaje pe baza cărnii și oaselor de vită trebuie distruse și incinerate.

Au fost înregistrate progrese în ceea ce privește stabilirea unui **sistem de control veterinar pe piața internă**, identificarea și înregistrarea animalelor și mișcarea lor în teritoriu, iar baza de date este în curs de completare. În ceea ce privește controalele veterinare la importurile din state terțe și regulile la import, au fost finalizate cu succes licitațiile pentru toate cele 8 Puncte de Inspecție la Frontieră (PIF) și a demarat construcția acestora.

Relațiile dintre operatorul bazei de date și ANSVSA nu sunt suficient de bine puse la punct pentru a garanta că ANSVSA, ca autoritate competentă, asigură gestionarea concretă a sistemului. Capacitatea administrativă a departamentului de identificare a animalelor trebuie întărită considerabil pentru că în acest moment numai unul din șapte posturi este ocupat. Este necesar ca facilitățile necesare PIF să fie gata mai devreme de data aderării pentru ca personalul să fie instruit corespunzător și să se poată familiariza cu utilizarea facilităților și procedurilor. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

În ceea ce privește **controlul bolilor la animale**, *acquis-ul* a fost adoptat și este implementat. O strategie națională pentru eradicarea pestei porcine clasice care interzice vaccinarea preventivă de la 1 ianuarie 2006 a fost adoptată și în prezent este revizuită. Au fost asigurate fondurile pentru compensarea fermierilor.

Planul trebuie extins pentru a acoperi vaccinarea mistreților, vaccinarea de urgență a unor anumiți porci domestici cu vaccin marker și includerea planurilor de supraveghere și contingență. Controale severe pentru verificarea respectării interdicției de vaccinare încă nu sunt realizate. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

Un număr de controale asupra exporturilor de cai au fost realizate pentru **comerțul cu animale vii și produse animale**. Totuși, pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

În ceea ce privește **sănătatea publică în domeniul veterinar**, implementarea programului de modernizare a unităților agro-alimentare este în curs de desfășurare. Numărul unităților neconforme și care nu au întocmit un plan de modernizare a scăzut considerabil. Acesta este un semn de real progres, iar ritmul actual de închidere al unităților trebuie menținut. Pregătirile trebuie accelerate pentru a îmbunătăți managementul colectării și tratării laptelui materie primă neconform. Legislația privind regimul vânzărilor directe încă nu a fost finalizată.

ANSVSA a făcut progrese reale în introducerea diferitelor elemente pentru asigurarea unui sistem de control în domeniul **bunăstării animale**. Implementarea *acquis-ului* este în curs de desfășurare.

Capacitatea administrativă a Agenției Naționale pentru Ameliorare și Reproducție în **Zootehnie** nu a fost îmbunătățită. Pregătirile în acest sector trebuie accelerate.

Sistemul de control în domeniul **nutriției animale** necesită îmbunătățiri pentru a deveni conform cu cerințele în domeniul siguranței alimentare și a furajelor. Pregătirile în acest sector trebuie accelerate.

Concluzii

Au fost înregistrate progrese în ceea ce privește bunăstarea animală. România îndeplinește acum angajamentele și cerințele ce reies din negocierile de aderare în acest domeniu.

Progrese au fost înregistrate în domenii ca **mecanisme comerciale și organizațiile comune de piață**, precum și pentru **comerțul cu animale vii și produse de origine animală, zootehnie și nutriție animală**. Progrese însemnate au fost înregistrate în ceea ce privește identificarea și înregistrarea mișcărilor animalelor în domeniul **sistemului de control veterinar pentru piața internă, controlul bolilor la animale și sănătatea publică în domeniul veterinar** cu modernizarea unităților agro-alimentare. Nu se pot raporta progrese semnificative în ceea ce privește **politica de calitate**. Eforturi suplimentare și acțiuni rapide trebuie întreprinse în aceste domenii pentru a rezolva lipsurile rămase în scurtul timp rămas până la data aderării.

Au fost realizate progrese însemnate în ultimele luni în ceea ce privește **agențiile de plăți și Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS)**, dar rămân motive serioase de îngrijorare asupra capacității Agențiilor de Plăți și IACS/LPIS de a fi operaționale de la data aderării. Au fost înregistrate progrese limitate în ceea ce privește **Encefalopatiile Spongiforme Transmisibile (TSE) și sub-produsele animale**, care și ele rămân motive de serioasă îngrijorare. România trebuie să ia decizii imediate și decisive pentru a fi pregătită la data aderării.

4.1.8.- Pescuit

În ceea ce privește **managementul flotei și al resurselor și inspecția și controlul**, capacitatea administrativă a Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) a fost întărită. Sistemul de Monitorizare a Vaselor de Pescuit este operațional din februarie 2006, iar echipamentele necesare pentru monitorizare au fost instalate. România a înființat Registrul flotei de pescuit, care include toate vasele de pescuit, iar baza de date relevantă este operațională.

Date test au fost transmise Registrului comunitar al flotei de pescuit, dar încă nu e respectat formatul necesar. Aceasta se aplică și sistemului de înregistrare a capturilor, unde datele din jurnalele de bord, declarațiile de acostare și informațiile referitoare la vânzări încă nu au fost puse într-un format care poate fi citit de calculator și, în consecință, nu poate fi verificat. Per ansamblu, pregătirile sunt pe drumul cel bun în ceea ce privește managementul flotei și al resurselor, precum și inspecția și controlul.

Capacitatea operațională și administrativă pentru gestionarea **acțiunilor structurale** în cadrul ANPA a fost întărită. Mai multe responsabilități din domeniu fondurilor structurale trebuie clarificate, în special excluderea Companiei Naționale pentru Administrarea Fondului Piscicol de la gestionarea fondurilor comunitare ca organism intermediar. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

În ceea ce privește **politica de piață**, până în prezent ANPA a autorizat 44 de organizații de producători. Au fost stabilite puncte de acostare și de primă vânzare atât pentru pescuitul în apele interioare cât și celui maritim. Pregătirile trebuie continuate, în special în ceea ce privește transmiterea și computerizarea datelor.

Concluzii

Progrese semnificative au fost înregistrate în ceea ce privește **managementul resurselor și al flotei, inspectia și controlul și politica de piață**. România îndeplinește în general angajamentele și cerințele ce reies din negocierile de aderare. Domeniile rămase, cum ar fi un sistem de înregistrare a capturilor, ar trebui rezolvate până la data aderării dacă ritmul actual este menținut.

Au fost realizate progrese în domeniul **acțiunilor structurale**. Totuși, sunt necesare eforturi suplimentare și acțiuni susținute pentru a exclude Compania Națională pentru Administrarea Fondului Piscicol de la gestionarea fondurilor structurale comunitare.

4.1.9. Capitolul 10- Impozitarea

În domeniul **TVA și al impozitării directe**, legislația privind impozitarea companiilor și impozitele asupra veniturilor și TVA trebuie încă să fie adoptată. Este necesar ca pregătirile să fie acum accelerate.

În domeniul **cooperării administrative și al asistenței reciproce**, s-a înregistrat o ușoară îmbunătățire a capacității administrative generale, în special în domeniul TVA. Un anumit număr de măsuri au fost luate în vederea îmbunătățirii nivelului de colectare al impozitelor care, deși scăzut, crește.

În general, nivelul colectării taxelor în România este extrem de scăzut și îmbunătățiri urgente sunt necesare în această privință. Capacitatea de control a administrației rămâne scăzută, în special în ceea ce privește accizele la produsele alcoolice. Este necesar ca România să realizeze o reformă generală a administrării și colectării taxelor pentru a asigura integritate, a preveni conflictele de interese și a face față lipsei de resurse. Îmbunătățiri urgente sunt necesare pentru a asigura recuperarea creanțelor și colectarea taxelor de la contribuabili.

Se pot menționa doar progrese limitate privind pregătirile României pentru a fi aptă să asigure în mod eficient schimbul de informații cu statele membre al Uniunii Europene începând cu data aderării. În ceea ce privește pregătirile pentru sistemul de schimb de informații privind TVA, TVA pentru serviciile electronice și sistemul de schimb de date privind accizele (SEED), au fost înregistrate întârzieri suplimentare semnificative în crearea acestor sisteme, în special datorită lipsei de pregătiri din partea administrației taxelor. Cu toate că activitatea a început în mod serios doar la începutul lunii martie 2006, în lipsa luării unei acțiuni rapide pentru a depăși aceste întârzieri, este puțin probabil că aceste sisteme vor deveni operaționale în mod efectiv în momentul aderării.

Concluzie

În domeniul **TVA și al impozitării directe**, eforturi sporite sunt acum necesare în ceea ce privește legislația și colectarea.

Progrese reduse au fost înregistrate în cooperarea administrativă și asistența reciprocă, un domeniu asupra căruia s-a cerut acțiune urgentă în octombrie 2005, în special în abordarea ritmului scăzut înregistrat în punerea în aplicare a sistemelor electronice de interoperabilitate pentru colectarea taxelor, în special TVA și accize.

Acest aspect rămâne un motiv grav de îngrijorare, având în vedere timpul suplimentar care a trecut înainte ca vreun progres să fie înregistrat. Este necesar ca România să acționeze imediat și în mod decisiv și să asigure acum un angajament puternic și continuu pentru a putea fi pregătită până la data aderării.

Este de asemenea necesar ca România să continue să își sporească eforturile pentru a întări capacitatea de colectare și control a administrației taxelor, cu o atenție deosebită pentru accize și impozitarea directă.

4.1.10. Capitolul 13- Politica socială și de ocupare a forței de muncă

Referitor la **legislația muncii**, dispoziție vizând transpunerea *acquis-ului* privind transferurile întreprinderilor a fost adoptată în martie 2006.

Totuși, *acquis-ul* recent, privind statutul întreprinderii europene, cooperativa europeană, precum și urmează a fi transpus. Trebuie remediate câteva deficiențe care privesc în special concedierile colective, munca cu jumătate de normă, munca pe durată determinată și Comitetul European pentru Întreprinderi. De asemenea, trebuie finalizată transpunerea în domenii care sunt încă neacoperite de Codul muncii (cum ar fi insolabilitatea angajatorului, detașarea muncitorilor și programul de lucru în diverse sectoare de activitate). Trebuie menținută îmbunătățirea capacității administrative a Inspectoratului Muncii pentru a garanta aplicarea corectă a *acquis-ului* în tacest domeniu. Trebuie accelerate pregătirile pentru alinierea și punerea în aplicare a *acquis-ului*.

În ceea ce privește **tratamentului egal între femei și bărbați**, alinierea legislativă este în întârziere. *Acquis-ul* privind tratamentul egal în schemele de asigurări sociale urmează să fie transpus. În plus, trebuie remediat un număr de deficiențe în vederea unei transpuneri corecte și integrale, în special, în ceea ce privește directivele privind plățile egale, tratamentul egal la angajare, concediul parental și protecția mamelor. România, urmează să confirme dacă vârsta de pensionare a funcționarilor publici ar trebui să fie adusă la același nivel în conformitate cu principiul plății egale prevăzut în Tratatul UE și cu criteriile stabilite de Curtea Europeană de Justiție. Agenția Națională privind Egalitatea de Șanse nu are încă resurse adecvate, și nu este complet operațională, iar independența acesteia trebuie garantată. În prezent, trebuie accelerate pregătirile.

Referitor la **sănătatea și securitatea la locul de muncă**, trebuie încheiată alinierea legislativă în domeniul industriilor extractive. Restructurarea Normelor Generale de protecția muncii în forma unor hotărâri guvernamentale nu a fost realizată. Transpunerea anumitor părți din *acquis* a înregistrat întârzieri considerabile. Acest aspect ar trebui remediat prin adoptarea de către Parlament a unei noi legi privind sănătatea și securitatea. Capacitatea administrativă a Inspectoratului de Muncă trebuie îmbunătățită, iar angajații trebuie conștientizați și formați în continuare în legătură cu cerințe de sănătate și securitate la locul de muncă, în special în cadrul întreprinderilor mici și mijlocii. Transpunerea *acquis-ului* a fost finalizată în ceea ce privește vibrațiile, asbestul, zgomotele, precum și șantierele temporare și mobile. În general, acum trebuie intensificate pregătirile în acest domeniu.

Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, organizațiile care sunt parteneri sociali și Consiliul Economic și Social au beneficiat de formări intensive privind dialogul social, în contextul promovării dialogului social bipartit. S-au încheiat negocierile privind contractul colectiv național de muncă pe anul 2006.

Totuși, slăbiciunile dialogului social bipartit, în special la nivel de ramură și industrie rămâne în cea mai mare parte la fel de slab, lucru valabil și pentru capacitatea partenerilor sociali de a încheia și de a negocia contracte valide. Organizațiile care sunt parteneri sociali rămân divizate și le lipsește capacitatea și caracterul reprezentativ. Mecanismul de consultare cu Consiliul Economic și Social nu asigură rolul Consiliului ca interlocutor al Guvernului. Trebuie consolidată în continuare

capacitatea proprie de dezvoltare a partenerilor sociali, iar participarea lor la procesul de dialog social la nivel european trebuie îmbunătățită.

S-a adoptat legislația privind **sănătatea publică** în vederea transpunerii *acquis-ului* privind sângele, componentele sângelui, țesuturile și celulele. Referitor la bolile transmisibile, s-au înregistrat progrese privind HIV/SIDA și folosirea profilaxiei în rândul grupurilor vulnerabile.

Este necesară implementarea în continuare a legislației privind sângele, țesuturile și celulele. Trebuie asigurate măsuri de gestionare a calității în toate centrele de colectare a sângelui. Agenția Națională de Transplant trebuie consolidată. Comisia de etică nu este suficient consultată legatătură cu problemele transplanturilor. Trebuie încheiate cercetările privind comerțul cu ovule umane (*a se vedea și secțiunea politică*). Transpunerea *acquis-ului* din domeniul tutunului urmează a fi încheiată. Consolidarea mai puternică a structurilor administrative rămâne necesară, iar acoperirea grupurilor minoritare trebuie asigurată ca parte a unei vaste supravegheri și preveniri a bolilor. Trebuie garantată o participare mai amplă a instituțiilor românești în cadrul rețelelor de supraveghere ale UE. Este încă nevoie de am mult eforturi pentru îmbunătățirea nivelului de sănătate a populației și a accesului la servicii medicale, în mod special la nivel regional și în rândul grupurilor și minorităților socio-economice mai sărace. În acest scop ar putea contribui o Lege privind reforma în sistemul sănătății, adoptată în aprilie 2006. În ceea ce privește sănătatea mentală, trebuie luate măsuri rapide pentru gestionarea nivelului excesiv de ocupare a spitalelor îmbunătățirea condițiilor generale de viață (*a se vedea și secțiunea politică*). Pregătirile trebuie accelerate considerabil.

Referitor la **Fondul Social European** (FSE), capacitatea administrativă a fost consolidată, din punct de vedere al recrutării și formării, la toate nivelurile.

Totuși, Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă, ca organism intermediar, merită în continuare atenție. S-au instituit Mecanismele de coordonare interministerială și regională, însă mai trebuie unele progrese pentru a garanta o funcționare continuă și eficientă. S-au început activități de identificare a proiectelor, iar planul național de formare pentru personalul implicat în gestionarea FSE include formarea beneficiarilor finali. S-au înregistrat progrese la nivel administrativ, dar pregătirile pentru gestionarea FSE trebuie accelerate (*a se vedea și Capitolul 21 – Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale*).

În domeniul **incluziunii sociale**, s-a aprobat în decembrie 2005 Planul Național de Anti- Sărăci și Promovarea Incluziunii Sociale pentru perioada 2006-2008. În aprilie 2006 s-a instituit o Comisie de urmărire a Memorandumului Comun în domeniul incluziunii Sociale JIM.

Trebuie instituit un mecanism clar de coordonare în rândul ministerelor și celorlalte părți implicate Trebuie continuate lucrările analitice și dezvoltate statisticile sociale referitoare la sărăcie și excluziunea socială, în conformitate cu indicatorii UE privind incluziunea socială. Trebuie continuate eforturile de îmbunătățire a situației grupurilor vulnerabile, inclusiv a minorității rromă, și promovarea integrării lor depline în societate. Accesul persoanelor cu dizabilități la zone publice, clădiri și mijloace de transport, precum și accesul lor la educație Activitatea de analiză și dezvoltarea statisticilor sociale privind sărăcia și excluziunea socială trebuie să continue în conformitate cu indicatorii UE pentru incluziunea socială. E necesară continuarea eforturilor pentru ameliorarea situației grupurilor vulnerabile, inclusiv populația rromă, și pentru integrarea socială deplină. Accesul persoanelor cu dizabilități în locuri publice, clădiri și mijloace de transport, precum și accesul lor la educație și pe piața muncii trebuie în continuare îmbunătățit. Este nevie de eforturi sporite pentru

închiderea sau restructurarea marilor instituții rezidențiale pentru persoanel cu dizabilități, prin dezvoltarea serviciilor alternative bazate pe comunitate, a sprijinirii familiilor și unităților rezidențiale mai mici.

Concluzii

S-a înregistrat numai un progres limitat în majoritatea domeniilor politicii sociale și de ocupare a forței de muncă. Situația privind tratamentul egal **între femei și bărbați** s-a deteriorat și se poate remarca o lipsă de progres în domeniul **sănătății și siguranței la locul de muncă**. În prezent, este nevoie de eforturi și de o acțiune rapidă pentru a remedia deficiențele la timp, înainte de aderare. Alinierea legislativă trebuie încheiată și consolidată în domeniile privind **legislația muncii**, tratamentul egal între femei și bărbați, sănătatea și securitatea la locul de muncă și **sănătatea publică**. **Dialogul social** trebuie îmbunătățit. Trebuie să se acorde o atenție accesului la serviciile medicale de primare și asigurării unui nivel ridicat de protecție a sănătății, concomitent cu creșterea nivelului de servicii și a transparenței din sistemul sanitar. Trebuie accelerate pregătirile în vederea gestionării **Fondului Social European** și a **incluziunii sociale** a tuturor grupurilor vulnerabile din societate, inclusiv minoritatea romă. În general, este încă nevoie de eforturi sporite pentru consolidarea capacității administrative în vederea asigurării punerii în aplicare a *acquis-ului* în materie de politică socială.

4.1.11. Capitolul 15- Politica industrială

S-au înregistrat unele procese în domeniul **privatizării și restructurării**.

Trebuie asigurată o transparență deplină a procesului de privatizare. Restructurarea amplă sau lichidarea societăților care nu sunt viabile în forma lor actuală nu a avansat foarte mult. În prezent trebuie rezolvate problemele privind obligațiile post-privatizare incluse în contractele de privatizare și litigiile rezultate, având în vedere că acestea au dus, printre altele, la anularea privatizărilor și au provocat fluctuații ale portofoliilor de privatizare (*vezi și secțiunea economică*).

S-au înregistrat întârzieri la punerea în aplicare a programului de restructurare a siderurgiei, ceea ce a făcut ca România să propună modificări la Programul național de restructurare și la planurile de afaceri individuale care trebuie analizate mai ales prin prisma compatibilității cu normele privind ajutorul de stat. Trebuie asigurată restructurarea eficientă și promptă a sectorului siderurgic, împreună cu aplicarea integrală a planurilor individuale de viabilitate.

De asemenea, trebuie luate măsuri care să asigure că nici un sector din afara dispozițiilor Acordului European și ale Tratatului de aderare (*vezi și Capitolul 6 – Politica în domeniul concurenței*) nu beneficiază de ajutoare de stat, în conformitate cu angajamentele României.

În general, pregătirile trebuie accelerate, mai ales în ceea ce privește industria siderurgică.

Concluzie

S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește **privatizarea și restructurarea**. În prezent este nevoie de eforturi sporite și de o acțiune rapidă în domeniu pentru remedierea în timp util a deficiențelor rămase, înainte de aderare. Trebuie acordată o mai mare atenție, în special în ceea ce privește continuarea punerii în aplicare a strategiei de privatizare, rezolvarea problemelor legate de obligațiile post-privatizare și punerea în aplicare a strategiei de restructurare a siderurgiei în deplină conformitate cu angajamentele privind ajutorul de stat.

4.1.12. Capitolul 18- Educație și formare

În domeniul **programelor comunitare**, nu poate fi raportat nici un progres remarcabil, cu excepția programului TINERET, în cadrul căruia au fost întâmpinate probleme grave în ceea ce privește gestionarea programului de către Agenția Națională Română. Prin urmare, s-a suspendat aplicarea tuturor activităților din cadrul programului TIMERET gestionat de Agenția Națională. A fost întocmit un plan de acțiune în vederea remedierii situației și a început punerea acestuia în aplicare. Pregătirile în domeniu trebuie accelerate, având în vedere că trebuie instituită o nouă agenție și trebuie aplicate proceduri valabile, atât financiare cât și de gestiune operațională și control.

Concluzie

Referitor la **programele comunitare**, situația programului TINERET s-a deteriorat. În prezent este nevoie de eforturi sporite și de o acțiune rapidă în domeniu pentru remedierea acestei deficiențe în timp util înainte de aderare.

4.1.13. Capitolul 20- Cultura și politica în domeniul audiovizualului

Alinierea legislației privind **politica în domeniul audiovizualului** la *acquis* a progresat prin adoptarea celor două amendamente rămase la Legea audiovizualului, referitoare la jurisdicție și la restricția retransmisiilor.

Cu toate acestea, Legea cinematograției include o obligație pentru toate posturile de televiziune din România de a rezerva un timp minim de emisie de 5% pentru filme artistice românești, ceea ce contravine principiului de non-discriminare din motive de naționalitate.

Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

Concluzie

S-au înregistrat progrese în ceea ce privește **politica în domeniul audiovizualului**. Cu toate acestea, principiul de non-discriminare în sectorul televiziunii nu se aplică încă. În prezent este nevoie de eforturi sporite și de o acțiune rapidă în domeniu pentru a asigura intrarea în vigoare în timp util, înainte de aderare, a amendamentelor necesare la Legea cinematograției.

4.1.14. Capitolul 21- Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale

Referitor la **cadru legislativ**, programarea bugetară multi-anuală este pusă în aplicare, iar flexibilitatea bugetară a fost consfințită în Legea privind bugetul de stat pe 2006. S-a adoptat noua Lege privind achizițiile publice. S-a adoptat legislația care furnizează un cadru pentru sistemul de control ex-ante al achizițiilor publice. În prezent, pregătirile în acest domeniu sunt în curs de desfășurare.

În cazul **structurilor instituționale** s-au înregistrat progrese semnificative. Desemnarea organismelor de gestionare a instrumentelor structurale a luat sfârșit, iar stabilirea structurilor de punere în aplicare este aproape încheiată. În ceea ce privește capacitatea administrativă, s-au pus în aplicare și sunt în curs de aplicare planuri ample de recrutare și formare profesională.

Structurile de punere în aplicare a programului de concurență economică nu au fost încă finalizate. Delegarea de sarcini de la autoritățile gestionare către organisme intermediare nu a fost finalizată. Sistemul de control ex-ante al achizițiilor publice urmează să fie pus în aplicare. Structurile administrative se află la niveluri diferite de pregătire, iar unele, cum ar fi Agenția pentru IMM-uri, Agenția Națională de Ocupare

a Forței de Muncă și cele care au fost desemnate cu întârziere, au rămas mult în urmă. Formarea generală pentru personalul existent și personalul nou este disponibilă, însă mai este încă nevoie de formări specializate.

Mecanismele de coordonare interministerială au fost instituite, dar trebuie să asigure arbitraje flexibile și eficiente. Cooperarea între nivelul național și cel regional mai are încă nevoie de îmbunătățiri semnificative, având în vedere mecanismele de delegare care permit o prezență responsabilă la nivel regional. În general, coordonarea între sectoare la nivel regional necesită în continuare îmbunătățiri. Mecanismele de cofinanțare pentru împărțirea sarcinii financiare între bugetul de stat și beneficiarii finali, majoritatea municipalități, nu sunt pe deplin clarificate. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

Referitor la **urmărire și evaluare**, Sistemul Unic de Informații privind Managementul, care este principalul instrument de urmărire, a fost testat pentru instrumentele de pre-aderare și politica de coeziune la nivel național prin intermediul principalelor structuri de punere în aplicare.

Sistemul Unic de Informații privind Managementul nu funcționează încă în conformitate cu cerințele de punere în aplicare pentru toate programele de fonduri structurale. Personalul de la nivelul autorității gestionare și de la nivel intermediar nu este încă implicat în mod activ în punerea în funcțiune a SUIM. Capacitatea de urmărire și evaluare trebuie în continuare consolidată, ca parte a efortului general de întărire a capacității administrative. Extinderea Sistemului Unic de Informații privind Managementul la utilizatorii finali va necesita eforturi suplimentare. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

În domeniul **gestiunii și controlului financiar**, capacitatea administrativă, verificarea declarațiilor de cheltuieli, formarea unităților de audit intern și a sistemului de auditare adecvat, precum și a procedurilor de rezolvare a neregulilor au fost îmbunătățite. S-au identificat structurile de gestiune și control financiar pentru toate articolele de cheltuieli.

Cu toate acestea, punerea în aplicare a planurilor competitive de recrutare și formare profesională, inclusiv pentru specialiști, trebuie să continue în cadrul tuturor organismelor.

Răspunderea autorității de audit extern trebuie clarificată. Aplicarea practică a structurilor de gestiune și control financiar trebuie testată. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

Concluzie

S-au înregistrat progrese semnificative în legătură cu **cadrul legislativ**, iar în prezent România îndeplinește majoritatea angajamentelor și cerințelor ce decurg din negocierile pentru aderare.

S-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește **structurile instituționale**, inclusiv în domeniul capacității administrative. De asemenea, s-au înregistrat progrese în privința rezervei de proiecte referitoare la **gestiunea și controlul financiar**. În general, mai este încă nevoie de luarea unor măsuri pentru finalizarea pregătirilor în vederea aderării. Este încă nevoie de eforturi sporite pentru rezolvarea următoarelor probleme restante: stabilirea procedurilor de punere în aplicare și consolidarea capacității administrative, acordând o atenție specială organismelor recent desemnate, întărirea cooperării dintre nivelul național și cel regional și a coordonării între sectoare la nivel regional, continuarea pregătirii rezervei de proiecte și formarea beneficiarilor finali și asigurarea introducerii unui control *ex-ante* al achizițiilor publice, precum și a unui sistem eficient de gestiune și control financiar. S-au

înregistrat progrese în ceea ce privește **urmărirea și evaluarea**. Cu toate acestea, rezultatele rămân limitate. Sistemul Unic de Informații privind Managementul trebuie finalizat și este nevoie de extinderea acestuia la toate organismele implicate, înainte de aderare. În prezent, este nevoie de eforturi sporite și de o acțiune rapidă în toate aceste domenii.

4.1.15- Protecția mediului înconjurător

În domeniul **legislației orizontale**, s-a înregistrat continuarea alinierii. Au fost adoptate amendamente legale, care să asigure faptul că, acele cheltuieli pentru anunțurile publice sunt făcute de către autorităților din domeniul mediului. A fost adoptat și un manual pentru Evaluarea Strategică a Mediului. Totuși, transpunerea legală în legătură cu Evaluarea Strategică a Mediului, accesul către participarea publică și cea juridică trebuie să fie definitivată.

Managementul deșeurilor

În domeniul managementului deșeurilor, transpunerea acquis-ului este aproape finalizată. În ceea ce privește legislația secundară necesară, aceasta a fost adoptată.

Responsabilitățile operaționale în managementul deșeurilor la nivel național sunt clar distribuite între Ministerul Mediului și Agenția Națională de Protecție a Mediului. În cadrul Ministerului Mediului s-a creat o direcție generală pentru deșeurii, ceea ce reprezintă un pas înainte. **La nivel local/regional**, separarea responsabilităților este mai puțin clară. Se pare că autoritățile regionale ar putea să joace un rol mult mai important în planificarea strategică generală a sectorului de deșeurii. Pentru a putea îndeplini aceste sarcini, Agenția Regională de Protecție a Mediului va fi nevoită să angajeze în continuare personal care să lucreze în problematica deșeurilor. Planurile regionale de management al deșeurilor sunt în lucru, dar trebuie să se facă eforturi mai mari, pentru a le finaliza cât mai curând posibil. Este nevoie, în continuare, de consiliere la nivel național, în vederea asigurării coerenței. Garda Națională de Mediu are nevoie de întărire și de sprijin pentru a putea să efectueze inspecțiile necesare. Implementarea angajamentelor pentru închiderea gropilor de gunoi și stabilirea de noi facilităților pentru managementul deșeurilor sunt în desfășurare.

Managementul apei

În ceea ce privește managementul apei, se lucrează în continuare la transpunerea legală, care se află aproape în faza finală. **Proiectul sistemului de monitorizare națională** a fost finalizat, fiind introduse monitorizarea biologică și monitorizarea substanțelor prioritare/deosebit de periculoase. Mai mult decât atât, punctele de control a calității apei au crescut în mod considerabil. Registrul care cuprinde ariile protejate a fost finalizat. În ceea ce privește monitorizarea calității apei, este nevoie, în continuare, de eforturi susținute. Vis-a-vis de investiția în infrastructura de apă, este nevoie de securizarea fondurilor necesare pentru implementarea corectă a acestora.

Poluarea industrială

La acest capitol se pot raporta evoluții încurajatoare, dar trebuie să se mențină acest imbold. Legislația în domeniu a fost transpusă în totalitate și există structuri instituționale adecvate, cu un număr rezonabil de personal. Există, de asemenea, o bună colaborare între nivelul regional și cel național. A fost realizată reinventarierea instalațiilor care fac obiectul Directivei privind Prevenirea și Controlul Integrat al Poluării. Totodată, s-a stabilit o schemă pentru accelerarea procesului de emitere a permiselor integrate. În prezent, sunt 638 de instalații care necesită emiterea permisului IPPC. În aprilie, 2006, au fost depuse 434 de aplicații și au fost emise 140 de permise. Permisele reprezentative semnifică o provocare pe care administrația

mediului trebuie să o abordeze, fără să reducă calitatea permiselor. Este nevoie de eforturi specifice pentru a se asigura că procedurile de licențiere a apei nu tergiversează procedurile de emitere a permiselor IPPC. Garda Națională a Mediului trebuie să fie revigorată cu forțe proaspete, pentru a fi capabilă să asigure, la rândul ei, intrarea în vigoare a Permiselor Integrate.

Protecția naturii

În domeniul protecției naturii, au continuat pregătirile pentru prima listă a ariilor protejate cunoscute sub denumirea de NATURA 2000, dar într-un ritm lent. Acest lucru nu poate să asigure garanția că desemnarea acestor arii protejate, (cunoscute și sub denumirea de situri), va fi încheiată până la aderare. Este nevoie urgentă de consolidarea acestui proces pe viitor. Abordarea strategică la nivel național, cât și chestiunile de coordonare, colaborare și alocarea clară a responsabilității, necesită încă o atenție deosebită, având în vedere că s-au înregistrat un număr redus de progrese din Octombrie 2005 până în prezent.

A fost înființată o **Agenție Națională pentru Arii Protejate** în vederea coordonării pe viitor a managementului ariilor protejate. În orice caz, este esențial ca acestei agenții, care ar trebui să se subordoneze direct Ministerului Mediului și Gospodării Apelor, să i se aloce responsabilități clare, inclusiv coordonarea cu alte autorități implicate. Este necesară accelerarea pregătirilor în această perioadă.

Concluzii

Au fost înregistrate **progrese în domeniile legislației orizontale, a managementului deșeurilor și a calității apei**. Rămâne de finalizat procesul de transpunere a legislației, precum și parcurgerea etapelor de implementarea a acesteia. Capacitatea administrativă în aceste sectoare trebuie întărită, în special la nivel local/ regional. S-au înregistrat **progrese importante în domeniul poluării industriale**.

Trebuie făcute eforturi în vederea emiterii de permise de o calitate satisfăcătoare, precum și pentru întărirea capacității administrative. Garda Națională de Mediu ar trebui să asigure implementarea necesară în domeniul legislației mediului. În ceea ce privește protecției naturii, aceasta a înregistrat un regres și trebuie asigurată implementarea totală a *acquis-ului comunitar* până la momentul aderării. Este nevoie, în special, de întărirea capacității administrative, a cooperării și a mecanismelor de coordonare, precum și de finalizarea pregătirilor în vederea protecției adecvate a naturii. Toate aceste domenii solicită eforturi sporite și acțiuni rapide.

4.1.16 Capitolul 24- Cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne

În ceea ce privește pregătirea pentru **aplicarea acquis-ului Schengen și managementul viitoarelor frontiere externe ale UE**, implementarea Planului de Acțiune a continuat conform termenelor. Cadrul de finanțare a nevoilor managementului frontierei a fost clarificat și, în ianuarie 2006, în vederea asigurării unei soluții integrate de securizare a frontierei au fost adoptate amendamente la planul unic multianual de investiții. Poliția de frontieră a constituit un Birou de Comunicații și IT pentru supravegherea implementării acestui sistem sofisticat. Echipamentul de supraveghere de-a lungul frontierei precum și infrastructura adiacentă a continuat să fie modernizat. În vederea constituirii unei capacități de analiză de risc operaționale a fost achiziționat echipamentul IT necesar și a fost pregătit personalul.

Angajarea de personal în cadrul Poliției de frontieră a continuat conform calendarului, fiind angajați aproximativ 1800 de noi agenți. Nivelul de ocupare a posturilor vacante la viitoarele frontiere externe este în momentul de față de 85-90%. Ca urmare a semnării în luna martie 2006 a contractului de constituire a sistemului integrat de

supraveghere și control de la Marea Neagră, echipamentele sunt în curs de livrare. Unele pregătiri suplimentare s-au înregistrat pentru Sistemul Informatic Schengen (SIS II). România a continuat să lupte împotriva migrației ilegale și în perioada de referință au fost descoperite 16 rețele de migrație ilegală, cuprinzând 26 de cărauși și 120 de migranți ilegali. România și Bulgaria au convenit asupra intensificării cooperării frontaliere în special în ceea ce privește supravegherea Dunării. În noiembrie 2005 și februarie 2006 au fost încheiate trei acorduri dintre România și Ucraina pentru îmbunătățirea cooperării și pentru înființarea Centrului bilateral de contact din Porubnoe. La sfârșitul anului 2005 a fost semnat un acord cu Republica Moldova pentru îmbunătățirea cooperării și lupta împotriva activităților ilegale.

Sunt necesare în continuare eforturi pentru creșterea numărului de personal, precum și pentru asigurarea pregătirii profesionale a acestuia. Eforturile trebuie să continue în vederea asigurării neaparităii de noi întârzieri în contractarea proiectelor de management al frontierei, precum și pentru recrutarea suplimentară a unor experți în IT și comunicații în vederea instalării și implementării sistemului de management al frontierei. Stabilirea unei rețele naționale informatice pentru SIS II rămâne o provocare. Eforturi suplimentare vor fi necesare pentru asigurarea operaționalizării până în anul 2009 a sistemului de management integrat al frontierei de stat, conform termenelor stabilite. Per total, eforturile trebuie sporite în acest domeniu.

În domeniul **politicii vizelor**, vignetele pentru viză au fost distribuite tuturor punctelor de trecere a frontierei pentru a înlocui ștampilele de viză. Moldova rămâne singura țară din lista negativă a UE față de care România nu a introdus regimul de vize. Un acord cu Moldova este în curs de negociere. Pregătirile României pentru Sistemul informatic de Vize (VIS) sunt bazate pe o tehnologie modernă și România participă la grupurile de lucru pe tematica VIS, precum și la reuniunile tehnice de la nivelul UE.

Trebuie asigurată alinierea deplină la acquis pentru acordurile, aflate în prezent în faza de renegociere, de introducere a vizelor cu Turcia, Serbia și Muntenegru, Ucraina și Rusia. Alinierea finală la lista pozitivă a UE este în curs de desfășurare. Trebuie extinsă folosirea de noi formulare pentru vize cu unele proprietăți de securitate și anti-falsificare asemănător celor ale UE. Unele eforturi suplimentare sunt necesare în continuare pentru finalizarea instalării în oficiile diplomatice și consulare, în special în țările cu risc ridicat, a echipamentelor mai sofisticate pentru detectarea documentelor false sau falsificate. În general, pregătirile în acest domeniu sunt în calendar, dar, înainte de aderarea la UE, sunt necesare pregătiri administrative adecvate pentru introducerea regimului de vize cu Republica Moldova.

În domeniul **cooperării polițienești și a combaterii crimei organizate**, s-au înregistrat unele îmbunătățiri ale eficienței, responsabilității și autonomiei instituțiilor de aplicare a legilor subordonate Ministerului Administrației și Internelor, precum și a cooperării dintre acestea. În particular, există o cooperare bună dintre poliție și jandarmerie, existând în prezent o divizare clară a responsabilităților. Au fost adoptate reguli pentru a face mai transparente recrutarea, dezvoltarea carierei și politica salarială. În ianuarie 2006 inspectoratele poliției de la nivel județean au fost reorganizate prin reducerea funcțiilor de conducere și a celor auxiliare și creșterea considerabilă a numărului de posturi operative. Salariul inițial pentru noii recruți este atractiv și numărul de posturi vacante a fost redus în conformitate cu angajamentele asumate. Pregătirea practică și specializată este asigurată în cadrul Academiei de poliție pentru noii recruți. Există unele îmbunătățiri în ceea ce privește capacitatea de implementare a strategiei multianuale de luptă împotriva crimei organizate prin creșterea capacității poliției de derulare de acțiuni sub acoperire, analizei informațiilor în domeniul criminalității organizate și protecției martorilor. Cooperarea inter-instituțională se îmbunătățește, în mod special între procurori și serviciile speciale ale

poliției care se ocupă de combaterea crimei organizate. Capacitatea de prevenire a criminalității s-a îmbunătățit.

Cu toate acestea, regulile de angajare, dezvoltare a carierei și în domeniul politicilor salariale trebuie implementate atât la nivel central cât și la nivel teritorial. De asemenea, este necesară asigurarea unei pregătiri profesionale suplimentare pentru ofițerii și agenții în funcție. Este necesar a fi adoptat un sistem coerent de colectare și analiză a statisticilor de la toate instituțiile de aplicare a legii. Pregătirile în acest domeniu trebuie accelerate.

În ceea ce privește **lupta împotriva spălării banilor** (a se vedea de asemenea *capitolul 4 – libera circulație a capitalurilor*) sesizările Oficiului acum pot fi folosite în instanțe. În perioada de raportare peste 140 de sesizări au fost transmise PICCJ și 11 la DNA. În anul 2005, 11 persoane au fost condamnate pentru spălare de bani, dintre care la 2 persoane condamnările sunt definitive. 15 alte dosare privind 39 de inculpați sunt în momentul de față în instanțe.

Cu toate acestea, eficacitatea luptei împotriva spălării banilor continue să fie viciată de către corupție, crimă organizată și economia subterană. Încă lipsesc unele prevederi ale legislației secundare necesare implementării eficiente a legii de combatere a spălării banilor. Nu constituie încă o practică cercetarea și condamnarea infracțiunii de spălare de bani ca o infracțiune independentă. Este în continuare necesară o îmbunătățire a track-record-ului de implementarea a legislației de combatere a spălării banilor și a finanțării actelor de terorism, cu excepția sectorului bancar și a sectorului valorilor mobiliare. Sunt necesare resurse financiare suplimentare și expertiză, în special analiști financiari, în instituții relevante precum poliție, parchete și instanțe pentru o coordonare mai bună între entități în susținerea sistemului. Pregătirile din acest domeniu trebuie sporite.

În ceea ce privește **lupta împotriva drogurilor**, eforturile pentru reducerea ofertei de droguri s-au intensificat în perioada de raportare înregistrându-se o creștere a confiscărilor de 114% per total și cu 452% pentru drogurile de mare risc. De asemenea, a crescut numărul de traficanți de droguri condamnați.

Punctul Național Focal are un personal suficient, dar este necesară îmbunătățirea capacității manageriale. Constituirea unei capacități administrative pentru toate instituțiile implicate în implementarea strategiei naționale antidrog este încă incompletă, în special în diferitele instituții implicate în reducerea ofertei și cererii de droguri. Pregătirile în acest domeniu trebuie sporite.

În ceea ce privește **lupta împotriva fraudei și corupției**, România a sporit lupta împotriva corupției și, în mod particular, a crescut cantitatea și calitatea unor cercetări ne-partizane în cazurile de corupție la nivel înalt. Legile anticorupție sunt implementate mult mai riguros. Eforturile de combatere a corupției și a comportamentului inadecvat din cadrul instituțiilor de aplicare a legii au fost intensificate. Direcția Generală Anticorupție este complet operațională la nivel central, iar procedura de angajare a personalului la nivel teritorial este în desfășurare. Pe parcursul anului 2005 un număr de aproximativ 770 de dosare referitoare la presupuse acte de corupție din cadrul poliției au fost înaintate Direcției Naționale Anticorupție (DNA), o crește cu 133% față de 2004, și peste 7150 către alte parchete. Astfel, în ceea ce privește lupta împotriva corupției la nivel înalt, noul constituit DNA a înregistrat mai multe progrese în cele 7 luni de la constituire decât în anii precedenți. Autoritatea Națională a Vămilelor a adoptat un plan de acțiune pentru lupta împotriva corupției și în anul 2005 a înaintat 29 de dosare către parchete și a aplicat sancțiuni administrative în 195 de cazuri.

În continuare, cercetarea cazurilor de corupție la nivel înalt trebuie să se desfășoare fără impedimente astfel încât nimeni să nu se perceapă mai presus de lege. În ceea ce urmează, punerea sub acuzare, judecarea, condamnarea și sentințele descurajatoare trebuie desfășurate într-o manieră susținută. România nu s-a aliniat încă în totalitate la prevederile celui de-al doilea Protocol al Convenției din 1995 privind protecția Intereselor financiare ale Comunității și nu a introdus răspunderea penală a persoanei juridice. Per total, implementarea legislației existente în domeniul luptei împotriva corupției trebuie să devină mai eficientă și sistematică. A existat o opoziție în Parlament împotriva altor măsuri legislative suplimentare pentru combaterea corupției și corupția rămâne încă o problemă larg răspândită în multe segmente ale societății. Eforturi crescute și concrete sunt necesare urgent în acest domeniu din partea tuturor instituțiilor de aplicare a legii și a membrilor sistemului judiciar.

Referitor la **protecția datelor**, legislația este în momentul de față în linii mari aliniată la *acquis*, deși agențiile de informații și securitate trebuie încă incluse în procesul de supraveghere al Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal. Din decembrie 2005, Autoritatea și-a îmbunătățit semnificativ capacitatea administrativă prin angajarea celor 51 de funcții inclusiv a experților din domeniu juridic, IT și în domeniul bugetar. Toate dosarele referitoare la protecția datelor deținute de către Avocatul Poporului au fost transferate către Autoritate. Astfel, resurse umane, financiare și tehnice adecvate sunt la dispoziția Autorității pentru ca aceasta să-și îndeplinească atribuțiile. Parlamentul nu a numit încă vicepreședintele Autorității și nu există registrul electronic a dosarelor privind protecția datelor. În general, România în momentul de față dispune de legislația și de capacitatea administrativă necesară pentru implementarea completă a *acquis*-ului.

În domeniul **cooperării judiciare în materie civilă și penală**, România a atins un nivel satisfăcător al alinierii legislative și a semnat un acord de cooperare cu Eurojust în decembrie 2005. Un progres bun a fost înregistrat în ceea ce privește reforma justiției, în special în ceea ce privește întărirea capacității administrative.

Totuși, capacitatea administrativă globală în ceea ce privește numărul de personal și pregătirea profesională nu este în conformitate cu cerințele. România trebuie să rămână vigilentă la cazurile de comportament neadecvat din cadrul sistemului judiciar. Asigurarea unei interpretări consistente a legii va fi importantă în particular pentru sporirea încrederii, temelia principiului recunoașterii reciproce. Numărul de contacte directe dintre judecătorii și procurorii români și colegii lor din statele membre ale UE rămâne limitată. Pregătirile în acest domeniu trebuie sporite.

Concluzii

Progrese semnificative au fost înregistrate în ceea ce privește **politica în domeniul vizelor** și România în momentul de față în linii mari îndeplinește angajamentele și cerințele asumate în cadrul procesului de negociere din acest domeniu. Cu toate acestea, trebuie asigurată o aliniere totală la lista pozitivă și negativă a UE și trebuie întreprinse pregătiri practice pentru introducerea regimului de vize cu Republica Moldova. Un progres însemnat a fost înregistrat în domeniul **protecției datelor personale** și România dispune în prezent de legislația și de capacitatea administrativă necesară implementării *acquis*-ului.

Progrese semnificative s-au înregistrat în pregătirea pentru ***acquis*-ul Schengen și managementul viitoarelor frontiere externe ale UE**, precum și în domeniul **luptei împotriva fraudei și corupției**. Aceste domenii necesită în continuare eforturi sporite și acțiuni prompte în momentul de față pentru a soluționa la timp deficiențele. România trebuie să urmărească obținerea de rezultate în lupta împotriva corupției la toate nivelurile; să prevină și să combată corupția din cadrul instituțiilor de aplicare a

legii și să adopte legislația privind finanțarea partidelor politice, să existe posibilitatea verificării declarațiilor de avere și să introducă răspunderea penală a persoanelor juridice.

Unele progrese au fost obținute în domeniul **cooperării polițienești și a combaterii crimei organizate, lupta împotriva spălării banilor, luptei împotriva drogurilor și cooperării judiciare în materie civilă și penală**. Eforturi susținute sunt necesare pentru continuarea procesului de pregătire pentru personalul instituțiilor de aplicare a legii; îmbunătățirea facilităților de detenție ale poliției; stabilirea unui sistem coerent pentru gestionarea statisticilor privind criminalitatea de la toate instituțiile de aplicare a legii; cercetarea spălării banilor ca infracțiune de sine-stătătoare, îmbunătățirea track-recordului de aplicare a legislației în domeniul combaterii spălării banilor și a finanțării actelor de terorism. Toate aceste domenii necesită în continuare acțiuni prompte în momentul de față pentru soluționarea deficiențelor la timp pentru aderare.

4.1.17. Capitolul 25- Uniunea vamală

Eforturile României de îmbunătățire a **capacității sale administrative și operaționale** au început să dea roade. Funcționarii de la Administrația Română a Vămilor (ARV) au participat la stagii de formare intensive, în special cu privire la aplicarea legislației vamale. Sunt organizate concursuri pentru ocuparea posturilor de conducere vacante. În ianuarie, România a devenit parte la Convențiile CE-EFTA referitoare la procedura comună de tranzit și simplificarea formalităților privind circulația mărfurilor.

Procentul reprezentat de operațiunile „green channel” a crescut semnificativ și a depășit obiectivul de 40% stabilit pe plan intern. Acest lucru a fost realizat în principal prin autorizarea operatorilor fiabili de pe plan local de a utiliza procedurile simplificate. Aplicarea uniformă și coerentă a procedurilor vamale în cadrul birourilor vamale a înregistrat progrese în mod deosebit. Utilizarea analizei de risc (inclusiv cu privire la controlul vamal posterior) a fost îmbunătățită. Controalele vizează în principal operațiunile și transporturile de mărfuri cu caracter riscant. ARV a demarat punerea în aplicare a unei strategii de dezvoltare a unui sistem informatic și a înregistrat progrese în ce privește punerea în aplicare a schimbărilor și evoluțiilor în domeniu. De la începutul anului, Noul Sistem Computerizat de Tranzit (NCTS) a devenit interoperabil cu sistemele UE.

Strategia anti-coruție a ARV s-a concentrat asupra dezvoltării unor proceduri simplificate și asupra creșterii utilizării sistemului informatic în cadrul operațiunilor de vămuire. Astfel de măsuri au dus la scăderea oportunităților de corupție. În paralel a fost depus un efort concentrat în vederea identificării funcționarilor vamali implicați în activități ilegale și un număr de măsuri disciplinare au fost deja adoptate. Operatorii economici continuă să confirme existența unor îmbunătățiri semnificative cu privire la operațiunile ARV. Aceasta ar putea să-și continue politica de facilitare a procedurii de vămuire pentru operatorii fiabili și să-și concentreze activitatea de control asupra operațiunilor riscante, în special a celor din portul Constanța și de la frontiera externă viitoare. Valoarea bunurilor contrafăcute confiscate este în continuă creștere, mai ales datorită îmbunătățirii controalelor în portul Constanța.

Ameliorarea controlului la frontieră, precum și cooperarea cu alte organisme având competențe aflate în legătură cu acest domeniu ar face posibilă reducerea timpului de așteptare la frontieră. În general, pregătirile sunt avansate.

Concluzie

România a făcut progrese semnificative în ce privește consolidarea **capacității sale administrative și operaționale**. România îndeplinește la ora actuală cerințele ce reies din negocierile de aderare în domeniul uniunii vamale. Pregătirile ar trebui să fie terminate la data aderării, dacă este menținut ritmul actual. În acest sens, România trebuie să progreseze în același ritm în ce privește pregătirea sistemelor informatice rămase în vederea realizării interoperabilității cu sistemele europene la data aderării. Pentru ARV, lupta anti-corupție trebuie să rămână o prioritate de prim rang și, în acest scop, ARV trebuie să introducă sistemul informatic existent în toate birourile vamale, pentru a permite alocarea aleatorie a lucrătorilor vamali pentru activitățile de control al documentelor sau de control fizic.

Formarea la toate nivelurile în cadrul administrației vămilor trebuie să continue.

4.1.18. Capitolul 28- Controlul financiar

În ce privește **controlul financiar intern public**, România a înregistrat progrese prin punerea în aplicare a strategiei sale generale în domeniu, în vederea adoptării standardelor internaționale și a celor mai bune practici ale UE. Formarea inspectorilor și a auditorilor interni este intensivă și continuă să se desfășoare, dar trebuie să fie îmbunătățită mai departe, în special în ce privește analiza de risc și achizițiile publice.

În domeniul **auditului extern**, legea organică privind Curtea de Conturi, care reflectă modificările constituționale din octombrie 2003, nu a fost încă adoptată. Noua lege ar trebui să conțină o dispoziție privind asigurarea independenței financiare a Curții. Formarea eficientă a funcționarilor de la toate nivelurile este necesară. Curtea trebuie să-și finalizeze raportul cu privire la metodologia de audit în vederea dezvoltării și aplicării generalizate a standardelor de audit INTOSAI și a liniilor directoare de punere în aplicare ale UE.

Calitatea activității de audit nu se ridică la nivelul standardelor, iar structurile de audit intern nu au fost încă complet integrate în managementul financiar curent. Aptitudinile funcționarilor având funcții de conducere în cadrul camerelor de conturi de pe plan local nu sunt suficient dezvoltate. Asumarea obiectivelor urmărite de către Curte trebuie să aibă loc pe toate planurile, inclusiv pe plan local. Pregătirile în domeniul auditului extern trebuie să fie intensificate.

În ce privește **managementul fondurilor de pre-aderare și a viitoarelor fonduri structurale**, România a solicitat participarea la sistemul de punere în aplicare descentralizată (EDIS) la sfârșitul anului 2005: trei dintre cele patru organisme de implementare ISPA (Oficiul central de plăți și contractare PHARE, Compania națională de autostrăzi și drumuri naționale și Compania națională de căi ferate) funcționau în conformitate cu EDIS.

Al patrulea organism de implementare, Agenția Dunărea, a fost și el pus în funcțiune, dar are un câmp restrâns de activitate. Descentralizarea completă a sistemului trebuie să fie asigurată.

În ce privește fondurile PHARE, pregătirile în domeniul managementului fondurilor structurale sunt pe cale de a fi finalizate pentru două organisme de implementare, iar procesul de acreditare finală este în curs de desfășurare. Cu toate acestea, un organism de implementare, și anume Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, a înregistrat întârzieri. Pregătirile în acest sens trebuie să fie urgentate.

România continuă să pună în aplicare Strategia Națională Anti-corupție și de **protecție a intereselor financiare ale UE**. Au fost încheiate acorduri între Departamentul Național Anticorupție (DNA) și diferite organisme de implementare, în vederea îmbunătățirii coordonării luptei anti-corupție. Un alt acord a fost încheiat

cu OLAF, în scopul desfășurării unor anchete comune. Salariile personalului DNA au fost mărite cu 75% în decembrie 2005. Numărul posturilor de consultanți financiari din cadrul DNA a crescut de la 26 la 45, din care 42 sunt ocupate în prezent.

Cooperarea cu OLAF este satisfăcătoare; acordul încheiat între DNA și OLAF evidențiază dorința de realizare a unor anchete comune. Procesul de constituire a DNA este aproape de finalizare, dar activitatea de anchetă ar putea fi îmbunătățită.

Concluzie

Au fost înregistrate progrese semnificative în ce privește **protecția intereselor financiare ale UE**. Pregătirile în acest domeniu pot fi finalizate până la data aderării, cu condiția menținerii ritmului actual de pregătire. România îndeplinește în general, la ora actuală, cerințele ce reies din negocierile de aderare în acest domeniu.

Pot fi observate progrese în domeniul **controlului financiar intern public**, al **auditului extern** și al **managementului fondurilor de pre-aderare și al viitoarelor fonduri structurale**. Cu toate acestea, rezultatele sunt limitate, ținând cont de faptul că pentru atingerea unor asemenea rezultate sunt necesari mai mulți ani și depunerea unor eforturi susținute, exercitate în conformitate cu strategiile adoptate. România trebuie să-și continue eforturile în vederea consolidării rezultatelor obținute și a asigurării durabilității acestora, în special în domeniul răspunderii organelor de conducere și al consolidării organizării administrației publice competente în acest domeniu. Sunt necesare eforturi susținute în această privință.

4.2. Traducerea *acquis*-ului în română

În conformitate cu Articolele 2 și 58 di Tratatul de Aderare, toate textele actelor adoptate de către instituțiile Uniunii înainte de aderare devin aplicabile noilor state membre și se publică într-o ediție specială a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, inclusiv în noile limbi oficiale ale Uniunii. În timp ce instituțiile comunitare își asumă responsabilitatea pentru revizia finală și publicarea traducerilor, obligația de elaborare a traducerilor și revizuirea completă a acestora, din punct de vedere lingvistic și juridic, revine statelor candidate. În contextul traducerii *acquis*-ului, Curtea de Justiție a stabilit traducerea prioritară a unui set de decizii cheie (în total aproximativ 15.000 de pagini).

Din cele aproape 90 000 de pagini de *acquis*, România a tradus mai mult de 60%. Cu toate acestea, mai mult de 45% din traduceri trebuie revizuite de către autoritățile naționale înaintea transmiterii lor către instituțiile comunitare. Capacitatea de traducere și de revizuire a *acqui*-sului din România nu a reușit să acopere cuantumul necesar, de aproximativ 6 000 de pagini pe lună. Acest lucru este cauzat, în principal, de dificultățile întâmpinate la recrutarea și păstrarea traducătorilor. Guvernul României este îndemnat să acorde atenția cuvenită acestui aspect.

Altfel, *acquis*-ul comunitar nu va putea fi publicat în timp util, în cazul aderării la 1 ianuarie 2007.

4.3. Evaluare generală

România a atins un nivel considerabil în ce privește alinierea legislației la *acquis*-ul comunitar. Raportul din octombrie 2005 concluzionează că România va fi pregătită pentru aderare într-un număr mare de domenii. Anumite domenii necesitau eforturi susținute și 14 domenii făceau obiectul unor preocupări majore.

De atunci au fost înregistrate progrese importante. România poate fi pregătită pentru aderare în următoarele domenii suplimentare, cu condiția menținerii ritmului progresului în aceste domenii: achiziții publice; protecția datelor personale;

bunăstarea animalelor; managementul resurselor și al flotei; activitățile de control și politica de piață; legislația în domeniul politicii regionale; politica de vize; pregătirile în domeniul vamal și protecția intereselor financiare ale UE.

Au avut loc progrese și în anumite domenii care nu mai prezintă preocupări importante, dar necesită totuși eforturi susținute în vederea finalizării pregătirilor: protecția drepturilor de proprietate intelectuală; punctele de inspecție veterinară la frontieră și identificarea și înregistrarea animalelor; controlul bolilor la animale și aspecte veterinare privind sănătatea publică; managementul structurilor instituționale și financiare din cadrul politicii regionale; prevenirea și controlul poluării industriale; pregătirile pentru integrarea în Schengen și managementul viitoarelor frontiere externe ale UE; lupta împotriva fraudei și corupției.

Eforturi suplimentare sunt, de asemenea, necesare în ce privește: măsurile orizontale și procedurale privind produsele industriale; cerințele cu privire la produse conform vechii abordări, inclusiv în ce privește producerea și desfacerea de OMG-uri; drepturile cetățenilor Uniunii; libertatea de a furniza servicii non-financiare; cerințele minime de capital pentru bănci și fonduri de investiții; asigurările auto; lupta împotriva spălării banilor; controlul ajutoarelor de stat și punerea în aplicare a programelor de restructurare a siderurgiei; majoritatea organizațiilor comune de piață; politica de calitate; mecanismele comerciale privind produsele agricole, zootehnia, hrănirea animalelor, comerțul cu animale vii și cu produse de origine animală; măsurile structurale în domeniul piscicol; TVA; impozitarea directă; dreptul muncii; sănătatea și securitatea ocupațională; dialogul social; incluziunea socială; tratamentul egal între bărbați și femei; Fondul Social European; sănătatea publică; programul comunitar pentru tineret; politica în domeniul audiovizualului; monitorizarea în domeniul politicii regionale; legislația orizontală în domeniul mediului, protecția naturii, gestionarea deșeurilor, calitatea apei; cooperarea polițienească și lupta împotriva crimei organizate, cooperarea judiciară, lupta împotriva drogurilor; controlul financiar intern public, auditul extern și managementul fondurilor de preaderare și al viitoarelor fonduri structurale; traducerea *acquis*-ului în limba română.

Rămân însă **patru domenii care fac obiectul unor preocupări majore și care necesită o acțiune imediată:**

- agențiile de plată trebuie să fie întru totul operaționale și acreditate, în vederea acordării de plăți directe agricultorilor și operatorilor și consolidarea progreselor înregistrate în domeniu, în conformitate cu politica agricolă comună (capitolul 7 din *acquis*),
- instituirea unui sistem integrat de administrare și control (IACS) funcțional în domeniul agriculturii și consolidarea progreselor înregistrate (capitolul 7 din *acquis*),
- crearea unor dispozitive de ecarisaj și tratament în conformitate cu prevederile *acquis*-ului în domeniul EST și al subproduselor de origine animală (capitolul 7 din *acquis*),
- sistemele informatice pentru administrarea impozitelor trebuie să fie interoperabile cu cele din restul Uniunii, pentru a permite colectarea TVA-ului din cadrul întregii piețe comune a Uniunii (capitolul 10 din *acquis*).